

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická

Katedra českého jazyka a literatury

Poetika a lexikální stránka písňových textů

Aleše Brichty

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Monika Dibelková

Specializace v pedagogice: Český jazyk se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: PaedDr. Helena Chýlová, Ph.D.

Plzeň, 2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 30. 3. 2017

.....

vlastnoruční podpis

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji PaedDr. Heleně Chýlové Ph.D. za cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD	1
TEORETICKÁ ČÁST	2
1. METODOLOGIE.....	2
2. POETIKA.....	3
2.1. NEPŘÍMÁ POJMENOVÁNÍ.....	3
2.1.1. METAFORA.....	4
2.1.1.1. PERSONIFIKACE.....	5
2.1.2. METONYMIE.....	5
2.1.3. SYNEKDOCHA.....	5
2.1.4. PŘIROVNÁNÍ.....	6
2.1.5. IRONIE.....	6
2.2. METRUM A RYTMUS.....	7
2.3. RÝM.....	7
2.4. STROFA A REFRÉN.....	8
3. ZÁKLADNÍ LEXIKOLOGICKÉ POJMY.....	8
3.1. LEXIKUM.....	8
3.2. LEXÉM.....	9
3.2.1. VÝZNAM LEXÉMU.....	9
3.2.2. ČLENITOST LEXÉMU.....	9
3.2.2.1. SLOVO.....	10
3.2.2.2. SOUSLOVÍ.....	10
3.3. FRAZELOGIE A IDIOMATIKA.....	13
3.4. STRATIFIKACE ČESKÉHO NÁRODNÍHO JAZYKA.....	13
3.4.1. ODLIŠNOSTI PSANÉ A MLUVENÉ ČEŠTINY.....	14
3.4.2. ÚTVARY NÁRODNÍHO JAZYKA.....	14
3.4.2.1. STRUKTURNÍ ÚTVARY – ČEŠTINA STANDARDNÍ.....	15

3.4.2.2.	STRUKTURNÍ ÚTVARY – ČEŠTINA NESTANDARDNÍ.....	16
3.4.2.3.	NESTRUKTURNÍ ÚTVARY.....	16
4.	INFORMACE O AUTOROVI.....	17
	PRAKTICKÁ ČÁST	21
5.	CHARAKTERISTIKA ZDROJOVÉHO VZORKU	21
6.	VÝSKYT NEPŘÍMÝCH POJMENOVÁNÍ V PÍSŇOVÝCH TEXTECH ALEŠE BRICHTY	21
6.1.	METAFORA.....	22
6.1.1.	PERSONIFIKACE.....	23
6.2.	METONYMIE	24
6.3.	SYNEKDOCHA	25
6.4.	PŘIROVNÁNÍ	25
6.5.	IRONIE	27
7.	RÝMOVÁ SCHÉMATA A STROFICKÁ VÝSTAVBA PÍSŇOVÝCH TEXTŮ ALEŠE BRICHTY	28
8.	SOUSLOVÍ, FRAZÉMY A IDIOMY V PÍSŇOVÝCH TEXTECH ALEŠE BRICHTY	31
9.	SLOVNÍ ZÁSoba V PÍSŇOVÝCH TEXTECH ALEŠE BRICHTY A JEJÍ PŘÍSLUŠNOST K JEDNOTLIVÝM ÚTVARŮM NÁRODNÍHO JAZYKA.....	32
10.	TEMATIKA PÍSŇOVÝCH TEXTŮ ALEŠE BRICHTY	34
	ZÁVĚR	40
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ INFORMACÍ	42
	RESUMÉ	45
	PŘÍLOHY	I

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou písňových textů Aleše Brichty, především z lingvistického hlediska. Částečně je uplatňován také pohled literární. Cílem této práce je provedení kvalitativní analýzy z především hlediska lexikologie, z části z hlediska literární teorie na vybraném vzorku písňových textů, který je níže blíže specifikován.

Práce je rozdělena do celků a kapitol, prvním celkem je teoretická část práce, kde jsou vysvětleny a definovány nejdůležitější pojmy, jejichž analýzou se zabývá druhý celek této práce, praktická část. Jednotlivá specifika lexikální stránky autorových textů vyplývající z provedené analýzy textů jsou shrnuta v závěru práce.

Téma Poetika a lexikální analýza písňových textů Aleše Brichty jsem si zvolila z několika důvodů. Jednak považuji za zajímavé nahlížet na písňový text z jiného než posluchačského pohledu, jednak je Aleš Brichta jedním z mých oblíbených interpretů a jednak si myslím, že lidé často poslouchají hudbu, aniž by se zamýšleli nad smyslem a poselstvím jejího textu, což se mě také často stává, a tato práce mi umožnila se nad smyslem písňových textů zamyslet.

Z posluchačské znalosti Brichtových písňových textů předpokládám hojný výskyt nepřímých pojmenování, užívání prvků obecné a hovorové češtiny a upřednostňování celkového znění textu před záměrným umístováním jazykových prostředků.

TEORETICKÁ ČÁST

1. METODOLOGIE

V této kapitole popíši postup tvorby předkládané bakalářské práce. Budu se věnovat jednotlivým použitým metodám.

Jako první bylo potřeba stanovit si téma. Zaujalo mě jedno z nabízených¹ katedrou, a to „Analýza písňových textů jednoho interpreta“. Toto téma bylo třeba specifikovat. Rozhodla jsem se pro analýzu písňových textů Aleše Brichty, který má dle mého názoru specifický postoj ke skládání textů a také používá neobvyklé jazykové prostředky, jež se staly předmětem zkoumání této práce.

Dalším nutným krokem bylo stanovení cíle – rozhodla jsem se pro kvalitativní analýzu písňových textů Aleše Brichty, přičemž mým úkolem je stanovit specifika jeho tvorby v oblasti lexikologie a částečně poetiky, která bych na konci své práce shrnula v kapitole Závěr.

Nezbytnou součástí výše zmíněných kroků byly konzultace u mé vedoucí práce.

Následně jsem si určila postup práce. Nejprve bylo nutné zajistit vzorek písní (viz Charakteristika vzorku), který bylo třeba zběžně prostudovat a stanovit hypotézy (viz Úvod).

Po stanovení hypotéz jsem si v knihovně a na doporučení vedoucí práce půjčila vybrané tituly odborné literatury (viz Seznam použité literatury a zdrojů informací) vztahující se k dané problematice, kterou bylo potřeba pro mou lepší orientaci zejména v oblasti lexikologie a poetiky prostudovat – použila jsem metodu studijní. Na základě studia odborné literatury navrhu a napíši teoretickou část této práce, přičemž použiji metodu transformační – poznatky z odborné literatury transformuji.

Částečně použiji i metodu historicko-srovnávací², neboť starší literatura (např. Bečka (1992), Hrabák (1977) nebo Hauser (1986)) často uvádí zastaralé informace oproti modernějším autorům (např. Čechová (2011), Cvrček (2015) nebo Čermák (2010)).

---

¹ Témata bakalářských prací na rok 2015/2016. *Fakulta pedagogická Západočeské univerzity v Plzni [online].* © 1991-2016 [cit. 2017-3-11]. Dostupné z: http://fpe.zcu.cz/export/sites/fpe/kcj/studium/temata_praci_bak/Bak15-16.pdf.

² ČECHOVÁ, Marie, Marie Krčmová a Eva Minářová. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7106-961-4.

V tomto případě pak samozřejmě uvedu novější tvrzení nebo starší informace doplním novějšími.

Poté se budu věnovat praktické části této práce, tedy kvalitativní analýze textů – nejprve analyzuji zkoumaný vzorek, dále analyzované jevy roztřídím a popíši v příslušných oddílech této práce.

V závěru této práce pak vyvodím závěry a uvedu specifika Brichtovy tvorby. Při obhajobě práce aplikuji způsob představení výsledků bádání.

V průběhu práce budu konzultovat postupy a metody s vedoucí práce.

2. POETIKA

Jedním z klíčových pojmů, který je uveden i v názvu této práce, je poetika. Významu tohoto pojmu a také základním pojmům poetiky budu proto věnovat tuto kapitolu. Jedná se o literární pohled na dané téma.

Poetika je podle Hrabákovy definice (1977, s. 11) nauka o tvaru literárního díla. Její vývoj úzce souvisí s vývojem a stavem literárního života, vývojem a diferenciací estetických kategorií a také s vývojem literární vědy od středověku dodnes. Úkolem poetiky je popisovat osobité prostředky uměleckého vyjadřování (na jazykové i kompoziční úrovni). Poetika se zabývá především nepřímými pojmenováními, figurami, metrem a rýmem, částečně i jazykovou kompozicí. Při analýze výstavby konkrétního díla se přístup poetiky přibližuje ke stylistice. Literární věda chápe poetiku jako širší pojem nadřazený stylistice, neboť poetika podává komplexnější informace vzhledem ke struktuře literárního díla.

2.1. NEPŘÍMÁ POJMENOVÁNÍ

Nepřímá pojmenování se často vyskytují v uměleckých textech, ale samozřejmě je můžeme najít i v běžné promluvě. Jedná se o užití slova pro jinou skutečnost, než která je označována slovem v jeho lexikálním významu. Nepřímá pojmenování, především některé typy, považuji za stěžejní pojmy mé bakalářské práce a věnuji jim proto tento oddíl.

Bečka (1992, s. 130) ke vzniku nepřímého pojmenování uvádí: „Vzniká na dvojitým základě:

- a) na přímém vztahu skutečnosti, jež má být pojmenována, k jiné skutečnosti, a to na vztahu časovém, místním nebo příčinném (metonymie) anebo na vztahu části a celku (synekdocha),
- b) na základě podobnosti přímo vyslovené (přirovnání) nebo jen naznačené (metafora)³“

Označení nepřímá pojmenování nalezneme v lingvisticky orientované literatuře. Naopak v literatuře týkající se literární teorie se setkáváme s označením tropy nebo figury.

2.1.1. METAFORA

Metafora je typem nepřímého pojmenování definovaného jako přenesené pojmenování na základě vnější podobnosti denotátů – užití slova v přeneseném, posunutém významu. Některé metafory se používají běžně – takové se nazývají jako metafory lexikalizované, jiné jsou neustálené, tvořené v konkrétní promluvě, situaci nebo kontextu – tyto metafory označujeme jako autorské. Z některých metafor se staly termíny – např. v cukrářské terminologii košíček, rakvička, v přírodovědné terminologii koruna, kalich, bubínek, třmínek, ale i sousloví psí víno, paví oko.

Z morfologického hlediska se může stát metaforou jak substantivum (hlad po věděni), tak adjektivum (hořký smích), adverbium (křiklavě se oblékat) nebo verbum (hořet touhou).

Rozdělit metafory můžeme podle toho, čeho se podobnost týká – tvaru (zub pily), barvy (krvavé červánky), umístění (úpatí hory), rozsahu (kupa starostí) a funkce (ručička hodin)⁴.

Vznik metafor (stejně jako vznik metonymie a synekdochy) se odehrává buď individuálně – bez zjevného modelu a většinou v běžně mluveném jazyce, bez nároku na obraznost či básnickost, nebo je jejich vznik ovlivněn i vývojem společnosti a změnami ve společnosti (ve větší míře), a to:

- a) převratné, zásadní změny (např. počítačové metafory)
- b) antropomorfizace = personifikace

---

³ BEČKA, Josef Václav. *Česká stylistika*. Praha: Academia, 1992. ISBN 80-200-00208.

⁴ HAUSER, Přemysl. *Nauka o slovní zásobě*. Vyd. 2. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986. ISBN 14-357-86.

- c) abstraktivizace
- d) synestézie⁵ (= záměna vjemů různých lidských smyslů).

Dále mohou metafory vznikat procesem apelativizace (přechod lexému z proprií do apelativ – např. ampér, volt, ohm) a determinologizace (přechod lexému z čistého termínu do kvázitermínu nebo běžného apelativa – např. šanon, mozaika). Za významný zdroj metafor můžeme považovat i stále nově tvořené tabuové náhrady.

2.1.1.1. PERSONIFIKACE

Personifikace neboli antropomorfizace je výrazným a velmi běžným typem metafory, jednou z možností jejího vzniku. Jedná se o přisuzování dějů vlastností člověka neživým předmětům či zvířatům. Některé personifikované výrazy již prošly procesem automatizace a jsou lexikalizované, jiné vytváří konkrétní mluvčí v určitém kontextu a situaci, pak se jedná o aktualizovanou personifikaci⁶. Jejich četný výskyt předpokládám v analyzovaných textech.

2.1.2. METONYMIE

Metonymie je (stejně jako metafora) typem nepřímého pojmenování. Nejčastěji je definována jako přenášení pojmenování na jiný předmět (denotát) na základě věcné, zvláště vnitřní souvislosti. Zatímco Čermák (2010, s. 77) uvádí proces apelativizace jako proces vedoucí ke vzniku metafory, Čechová (2011, s. 65) píše, že proces přenášení pojmenování na základě věcné, zvláště vnitřní souvislosti, dal vzniknout názvům fyzikálních jednotek podle jmen slavných fyziků (newton, ampér, volt). Jako metonymie jsou považovány také názvy přístrojů a nástrojů (např. rentgen, ampérmetr) pojmenovaných podle svých vynálezců, dále názvy fyzikálních zákonů a dějů (např. pasterizovat, galvanizovat) a názvy starých měr vzniklých z názvů částí lidského těla (palec, loket, stopa). Přenesených metonymických významů mohou nabývat jen substantiva.

2.1.3. SYNEKDOCHA

---

⁵ ČERMÁK, František. *Lexikon a sémantika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-020-3.

⁶ Personifikace. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-3-3]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/PERSONIFIKACE>.

Synekdocha je autory – např. Čechová (2011, s. 66), Čermák (2010, s. 76), Bečka (1992, s. 140) – vymezována jako typ metonymie, což Bečka (1992, s. 140) vysvětluje takto: „Protože vztah celku a části je vztah vnitřní, má synekdocha blízko k metonymii⁷.“ Obvykle se vydělují dva typy synekdochy podle toho, zda se pojmenovává část předmětu místo předmětu celého (*pars pro toto*) nebo zda se pojmenovává celý předmět místo jeho části (*totum pro parte*). Synekdochických významů nabývají pouze substantiva.

2.1.4. PŘIROVNÁNÍ

Přirovnání je naprosto běžně používaný jazykový prostředek, proto se domnívám, že se v analyzovaných textech jistě s několika setkám.

Přirovnání je typ nepřímého pojmenování, kdy je podobnost přímo vyslovena. Podobnost přirovnáváme k nejrůznějším skutečnostem, a to k barvě, tvaru, velikosti, duševní vlastnosti, činnosti, účinku atd. – tedy dílčím znakům nebo povšechně, což je méně časté. Přirovnání slouží k doplnění adjektiva (tichý jako pěna) či nahrazení adjektiva (je jako pěna) nebo k doplnění adverbia (sedí tiše jako pěna) či nahrazení adverbia (sedí jako pěna)⁸. Význam přirovnání je přibližný, což znemožňuje, aby bylo prostředkem přesného výrazu. Nejčastějším a nejtypičtějším prostředkem pro vyjádření přirovnání je přirovnání pomocí konjunkce jako nebo variantami jak, co. Někdy bývají přirovnání předsunuta před základní výraz, což vyjadřuje větší expresivitu a upoutává pozornost.

2.1.5. IRONIE

Ironie je autory řazena do různých oblastí lexikologie. Čechová (2011, s. 64) řadí ironii k nepřímým pojmenováním, ale zároveň uvádí, že pojmenování mohou mít jak význam přímý a nepřímý, tak význam opačný, což je právě případ ironie. Bečka (1992, s. 123) definuje ironii mezi expresivními pojmenováními.

Ironie je prostředkem vyjádření pravého opaku toho, co mluvčí míní. Jelikož se v Brichtových textech nachází tematika politiky, pro kterou je ironie příznačná, dá se její přítomnost v analyzovaných textech předpokládat. Pro pochopení významu ironie je důležitá adresátova životní zkušenost, kontextová souvislost a komunikační situace. V mluveném projevu se ironie vyznačuje i specifickou intonací a zabarvením hlasu. Ironie

---

⁷ BEČKA, Josef Václav. *Česká stylistika*. Praha: Academia, 1992. ISBN 80-200-00208.

⁸ BEČKA, Josef Václav. *Česká stylistika*. Praha: Academia, 1992. ISBN 80-200-00208.

má depreciativní smysl a často je používána s urážejícím úmyslem. Častější jsou případy, kdy mluvčí používá slova kladně hodnotící, ale jejich smysl je záporně hodnotící. Čechová (2011, s. 64) označuje ironii za intelektuální způsob chápání světa, který je v opozici proti ostatním tropům.

2.2. METRUM A RYTMUS

Pouze ve stručnosti s ohledem na lepší orientaci uvádím i základní definice metra a rytmu a rozdíl mezi nimi. Rytmem chápeme tendenci k pravidelnému střídání počtu slabik v určité rytmické jednotce⁹. Metrums vymezuje Hrabák (1977, s. 197) jako normu, které verš podléhá. Rytmus vyjadřuje konkrétní naplnění této normy (metra).

2.3. RÝM

Rým je typickým prostředkem ve veršovaných útvarech, proto je nezbytně nutné tento pojem definovat. Rýmem nazýváme zvukovou shodu konců slov na konci rytmické řady (verše, poloverše, skupiny veršů)¹⁰. Rým má několik funkcí: eufonickou (zvukové opakování), sémantickou (významový prvek) a rytmickou (jako součást metra). Máme-li namysli konkrétní slova v konkrétním textu, která jsou spjata rýmovou shodou, označujeme je jako rýmující se slova, ve kterých můžeme vyznačit rýmovou shodu – tedy rýmující se skupinu hlásek.

Nejčastěji se setkáváme s těmito druhy rýmu:

- rým sdružený (aabb) – nejčastěji v nestrofičických básních,
- rým střídavý (abab)
- rým obkročný (abba)
- rým postupný (abc abc) – méně častý¹¹.

Mezi další druhy rýmu patří např. rým přerývaný (abac, abcb, abca), koncový (aabccb) nebo tirádový (aaaa).

Označením malými tiskacími písmeny obvykle naznačujeme schematické rozložení rýmu ve strofě.

---

⁹ Rytmicita. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-3-3]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/RYTMICITA>.

¹⁰ HRABÁK, Josef. *Poetika*. Vyd. 2. Praha: Československý spisovatel, 1977. ISBN 22-027-77.

¹¹ HRABÁK, Josef. *Poetika*. Vyd. 2. Praha: Československý spisovatel, 1977. ISBN 22-027-77.

V tomto oddíle bych ještě vymezila pojem volný verš, pro který je typické, že jeho jediným znakem je členění na segmenty. Nemá rým, rytmus, nezáleží na kvantitě (délce) vokálů.

2.4. STROFA A REFRÉN

Ve stručnosti bych uvedla alespoň základní definice pro strofu a refrén. V analyzovaných textech, které jsou součástí oddílu Příloha bych pak tučně vyznačila refrény v jednotlivých písňových textech.

Strofa nebo také sloka je obdobou odstavce v prozaickém textu. Na rozdíl od odstavce se strofa nevyděljuje pouze na základě obsahu, ale také na základě metrické normy. Strofa je tedy celek opakující se podle určité metrické normy. Označení strofy se provádí odstupem – tedy vynecháním řádku mezi strofami¹².

Pojem refrén se používá jak u básní, tak i u písňových textů a označuje část v básni nebo písňovém textu, které se pravidelně opakuje ve stejné či mírně obměněné podobě.

3. ZÁKLADNÍ LEXIKOLOGICKÉ POJMY

Jak jsem uvedla v úvodu této práce, zabývám se převážně lingvistickým pohledem na písňové texty, proto považuji za nezbytně nutné vymezit několik základních pojmů z lingvistiky, konkrétně lexikologie.

Lexikologie je jednou ze základních lingvistických disciplín. Zkoumá formy, významy a užívání lexikálních jednotek jazyka. Ve středu zájmu lexikologie stojí slovní zásoba (= lexikum) a vztahy mezi jednotkami slovní zásoby nebo vztahy k jiným jazykovým rovinám¹³.

3.1. LEXIKUM

Lexikem označujeme souhrn všech slov, která v jazyce existují. Českým ekvivalentem pro toto označení je slovní zásoba. Slovní zásoba je nestálá a neustále se proměňuje. Stará slova v souvislosti se zánikem jimi označovaných reálií zanikají, nová slova v souvislosti s rozvojem technologií vznikají nebo do jazyka vstupují.

---

¹² HRABÁK, Josef. *Poetika*. Vyd. 2. Praha: Československý spisovatel, 1977. ISBN 22-027-77.

¹³ CVRČEK, Václav a kolektiv autorů. *Mluvnice současné češtiny 1: Jak se píše a jak se mluví*. Vyd. 2. Univerzita Karlova v Praze: Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2812-7.

Slovní zásoba je zachycena ve slovnících. Ani tady však není kvůli své neustálé proměnlivosti zachycena v úplnosti. Nejrozsáhlejším slovníkem, který zachycuje slovní zásobu češtiny, je Příruční slovník jazyka českého s více než čtvrt milionem slov¹⁴.

U mluvčích daného jazyka rozlišujeme aktivní a pasivní slovní zásobu. Aktivní slovní zásobu mluvčí běžně užívá ve svých projevech. Pasivní slovní zásoba obsahuje větší množství slov než zásoba aktivní. Slovům pasivní slovní zásoby mluvčí rozumí v pozici recipienta, ale sám ji nepoužívá.

3.2. LEXÉM

Pojem lexém byl zaveden v průběhu 20. století. Lexém označuje „formálně samostatnou jednotku, která má vlastní význam a funkci, v češtině u ohebných slov zahrnuje celé paradigma¹⁵“. Lexém může být složen z jednoho i více grafických slov – podle toho dělíme lexémy na jednoslovné a víceslovné.

Ve slovníku označujeme uvedení lexému jako lemma – reprezentativní realizaci lexému (u substantiv nominativ, u verb infinitiv apod.).

3.2.1. VÝZNAM LEXÉMU

Lexém může mít buď jen jeden význam, pak mluvíme o monosémii/monosémním lexému, který se vyskytuje konkrétně v jádru lexika zřídka, nebo má lexém více významů, pak mluvíme o polysémii/polysémním lexému. Významy polysémních lexémů spolu souvisejí, můžeme mezi nimi hledat vztahy. Pokud mezi dvěma lexémy souvislost nenajdeme, nejedná se o polysémii, ale o homonymii – tedy o dva lexémy, které stejně znějí, ale mají různou etymologii (původ).

Významem lexikálních jednotek se zabývá disciplína zvaná lexikální sémantika.

3.2.2. ČLENITOST LEXÉMU

Kapitolu o členitosti lexému jsem do své práce zařadila z toho důvodu, že se v analyzovaných textech pokusím vyhledat sousloví, budou-li se vyskytovat. Proto považuji za nutné tento pojem blíže definovat. Dělíme-li lexikum jazyka podle členitosti

---

¹⁴ ČECHOVÁ, Marie, Miloš DOKULIL, Zdeněk HLAVSA, Josef HRBÁČEK a Zdeňka HRUŠKOVÁ. *Čeština – řeč a jazyk*. Vyd. 3. Praha: SPN, 2011. ISBN 978-80-7235-413-9.

¹⁵ CVRČEK, Václav a kolektiv autorů. *Mluvnice současné češtiny 1: Jak se píše a jak se mluví*. Vyd. 2. Univerzita Karlova v Praze: Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2812-7.

lexémů, pak mluvíme o jednoslovných pojmenováních – slovech a víceslovných pojmenováních – souslovích a frazeologických pojmenováních.

3.2.2.1. SLOVO

Slovo je tradičně chápáno jako základní lexikální jednotka. Nelze ho však přesně definovat. Problém s vymezením slova se objevuje především u flektivních jazyků, mezi něž patří i čeština, kde se objevují spory, zda jedno slovo znamená celé paradigma nebo každý paradigmatický tvar je jedno slovo¹⁶.

Cvrček (2015, s. 83) uvádí několik charakteristických znaků slova: fonetickou podobu (zvukově ucelená řada fonémů oddělená pauzami), grafickou podobu (nepřetržitý sled grafémů v textu oddělený mezerami), významovou jednotku (vlastnictví lexikálního i gramatického významu), přemístitelnost (do jisté míry – bez změny významu – proměnlivé postavení ve větě), nahraditelnost (nahrazení jiným výrazem), ustálenost (mluvčí rozumí skupině hlásek), arbitrárnost (nahodilost mezi formou a pojmenovávanou skutečností).

3.2.2.2. SOUSLOVÍ

Vedle jednotek jednoslovných jsou součástí pojmenovávacího procesu i pojmenování víceslovná, mezi nimiž rozlišujeme sousloví a pojmenování frazeologická. Pod pojmem sousloví je označováno spojení slov, které tvoří neměnnou, nerozložitelnou lexikální jednotku s jednotným významem, v moderní literatuře se lze setkat s označením lexikální syntagma¹⁷, ve starší literatuře se naopak setkáme s označením sdružené pojmenování¹⁸.

Sousloví se od volného spojení slov liší především svojí ustáleností a platností – platnost volného spojení je omezena na jeho použití v určitém sdělení. Slova, která jsou součástí sousloví, jsou v tomto pojmenování nezaměnitelná, nelze je nahradit synonymními výrazy. Naopak shodným znakem sousloví i volného spojení slov je jejich syntaktická členitost a z toho plynoucí zřetelná motivace (až na výjimky). Sousloví

---

¹⁶ ČERMÁK, František. *Lexikon a sémantika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-020-3.

¹⁷ ČERMÁK, František. *Lexikon a sémantika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-020-3.

¹⁸ HAUSER, Přemysl. *Nauka o slovní zásobě*. Vyd. 2. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986. ISBN 14-357-86.

můžeme rozdělit na část určovanou a část určující, mezi těmito částmi je významový vztah determinace.

Jako kritérium pro klasifikaci sousloví může sloužit dělení podle počtu plnovýznamových slov. Podle tohoto kritéria dělíme sousloví na dvouslovná a víceslovná, přičemž nejvyšší počet slov v lexikálním syntagmatu není určen, v textu se za hranici považuje srozumitelnost a v systému schopnost člověka pamatovat si dlouhé řetězce. Dalším kritériem pro klasifikaci může být slovnědruhovú povaha určovaného členu – dělení na sousloví substantivní, slovesná a příslovečná, Bečka (1992, s. 77) uvádí i sousloví adjektivní. Dále můžeme u každé výše uvedené klasifikační třídy sousloví dělit dále podle skladební (syntaktické) funkce určujícího členu a podle povahy tohoto členu.

Sousloví substantivní mohou být dvojslovné lexikální metafory (kuří oko) a dvojslovná lexikální označení (průtrž mračen). Jedná-li se o spojení substantiva s adjektivem (vlčí mák), pak je adjektivem vyjadřován druh. Ze skladebního hlediska se jedná o následující syntaktické vztahy:

- Shodný adjektivní přívlastek – řídící substantivum: velmi produktivní typ, vznikají sousloví neterminologické povahy (závodní kuchyně), sousloví z různých odborných oblastí (řadicí páka). Zvláštním podtypem je sousloví s přívlastňovacím přídavným jménem odvozeným od vlastního jména (Archimedův zákon). Do této skupiny patří i sousloví s číslovkou, jejichž výskyt není příliš častý (první jakost), také sousloví se zkratkou (RH faktor). Přívlastek může být ve formě přívlastku postupně rozvíjejícího (druhá světová válka). Přívlastek shodný může také stát v post-pozici, což je typické pro botanické (jelen evropský) nebo chemické (kyselina siřičitá) názvosloví.
- Shodný substantivní přívlastek – řídící substantivum: ne příliš produktivní typ, uplatňuje se především v botanickém a zoologickém názvosloví (např. sýkora koňadra, lišaj smrtihlav, trnovník akát, rys ostrovid).
- Řídící substantivum – neshodný přívlastek: lze dále dělit podle pádu neshodného přívlastku: genitiv – většinou terminologické povahy (rovnice přímky, odpor vzduchu); instrumentál (vrh koulí, sváření plamenem); v předložkovém pádě (skok do výšky, postavení mimo hru, kolo na hřídeli); zřídka adverbialní neshodný přívlastek, nejvíce v gymnastickém názvosloví (chod naprázdno, vis střemhlav, skok plavmo).

Sousloví adjektivní se nevyskytují příliš často. Jsou složena za dvou částí, mají blízko k adverbialním souslovím (nemastný neslaný, jakýs takýs, pečený vařený) nebo se jedná o plně adjektivizované obraty slovesného původu (na slovo vzatý, do nebe volající).

Sousloví slovesná, jejichž hranice s volným spojením slov je velmi málo zřetelná, představují nerozložitelné spojení sloves a:

- adverbialního determinantu – většinou substantivum v předložkovém pádě s platností příslovečnou (být na pováženou, mít na paměti, dát za pravdu, vzít na milost, přijít nazmar, jít na odbyt)
- předmětu – nepřilíš častý typ, u sloves širokého významu (dávat pozor, brát ohled)
- příslovečného určení – nepřilíš častý typ (vrhat koulí, běžet naprázdno, střílet z děla)
- doplňkem (mít rád)

Sousloví příslovečná (adverbialní) jsou složena ze dvou částí, které představují buď spojení antonym (tu a tam, ve dne v noci, přes hory a doly), nebo spojení slov rýmového zakončení (třesky plesky, páté přes deváté). Hauser (1986, s. 159) se zabývá motivací adverbialních spojení a podle motivace je klasifikuje do třech oblastí:

- se zřetelnou motivací (slovo od slova, tváří v tvář)
- s méně zřetelnou motivací (stůj co stůj, páté přes deváté)
- se ztracenou motivací (křížem krážem, třesky plesky)

Hauserovo i Bečkovo nahlížení na problematiku sdružených pojmenování se často prolíná.

Pro úplnost pojmů bych uvedla ještě Čermákovu (2010, s. 281) vymezení rysů lexikálního syntagmatu: pojem lexikální syntagma označuje útvar, který:

- je tvořen nejméně ze dvou komponentů v určitém pořadí
- obsazen slovnědruhovými komponenty, např. adjektivem a substantivem
- je složen ze závislého adjektivního a základového substantivního komponentu
- má stejnou funkci jako základový člen
- má pravidelný, kompoziční význam.

3.3. FRAZELOGIE A IDIOMATIKA

Frazeologie se zabývá zkoumáním ustálených anomálních kombinací – frazémů – se zaměřením na jejich formální aspekty. Idiomatika se zabývá zkoumáním ustálených anomálních kombinací – idiomů – se zaměřením na jejich sémantické aspekty¹⁹. Ani jedna z těchto disciplín nepodléhá kodifikaci.

Frazémy a idiomy mají častěji povahu mluvenou a nespisovnou. Cvrček (2015, s. 95) uvádí základní typy frazémů:

- neslovesné (např. zlaté ruce)
- přirovnání (viz kap. 2.1.4. Přirovnání)
- binomiál (dvoukomponentový frazém založený na opakování stejného druhu – např. křížem krážem)
- slovesné (např. mít pro strach uděláno)
- větné – lze dále dělit na přísloví, pranostiky, citáty, dialogické frazémy.

„Frazém je ustálené vícekomponentové, často obrazné a expresivní celistvé pojmenování s omezenou spojitelností²⁰.“ Idiom je pak frazém, na který je nahlíženo ze sémantického hlediska. Jeho podstatou je „anomálie, nepravidelnost, v různém smyslu (syntagmatická nebo paradigmatická), vytvářející neopakovatelné a podle žádných pravidel negenerovatelné kombinace, typicky užívané zvláště v mluveném jazyce²¹“.

Frazémy a idiomy se zabývá Slovník české frazeologie a idiomatiky, jehož autorem je František Čermák. Tento slovník je čtyřdílný, v prvním díle najdeme přirovnání, ve druhém výrazy neslovesné, ve třetím výrazy slovesné a ve čtvrtém výrazy větné.

3.4. STRATIFIKACE ČESKÉHO NÁRODNÍHO JAZYKA

V tomto oddílu bych se ráda věnovala českému národnímu jazyku a jeho podobám, neboť považuji za vhodné v praktické části mé práce vymezit v analyzovaném vzorku

---

¹⁹ CVRČEK, Václav a kolektiv autorů. *Mluvnice současné češtiny 1: Jak se píše a jak se mluví*. Vyd. 2. Univerzita Karlova v Praze: Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2812-7.

²⁰ ČECHOVÁ, Marie, Miloš DOKULIL, Zdeněk HLAVSA, Josef HRBÁČEK a Zdeňka HRUŠKOVÁ. *Čeština – řeč a jazyk*. Vyd. 3. Praha: SPN, 2011. ISBN 978-80-7235-413-9.

²¹ ČERMÁK, František. *Lexikon a sémantika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-020-3.

písňových textů prvky z různých vrstev českého národního jazyka a pokusit se z nich vyvodit specifika autorovy tvorby.

Český národní jazyk má jako každý živý přirozený jazyk podob více. Tyto podoby jsou nazývány útvary nebo varietami, které jsou odlišovány na základě toho, kde a kdy se jich používá. Všechny podoby jazyka mají společnou funkci – slouží příslušníkům národa k pokrytí jejich komunikačních potřeb²². Specifickou varietou českého národního jazyka je spisovná čeština, která je považována za prestižní a má národně-reprezentativní funkci – je to reprezentativní, oficiální a celonárodně uznávaný útvar.

Dnešní podoba národního jazyka je ovlivněna jeho historickým vývojem. Představuje soubor funkčně diferencovaných útvarů národního jazyka (variet). Národní jazyk nestojí v izolaci – je ovlivňován jinými jazyky a zároveň je sám ovlivňuje a působí na ně. Zároveň probíhá obohacování národního jazyka výrazovými prostředky jazyka cizího a naopak.

3.4.1. ODLIŠNOSTI PSANÉ A MLUVENÉ ČEŠTINY

Rozdělení jazyka na psanou a mluvenou formu je přirozené dělení, které zohledňuje především prostředky a konstrukce, které jsou v jednotlivých formách užívány. Pro písemný projev je typická absence bezprostředního vnímatele, připravenost a možnost dodatečných úprav. Mluvená forma je charakteristická svou dialogickou a lineární povahou, nepřipraveností a mimojazykovými znaky (mimika, gestika). Přirozené prostředky, které jsou používány v mluvené podobě, jsou v psané formě hodnoceny jako neobvyklé a naopak²³.

3.4.2. ÚTVARY NÁRODNÍHO JAZYKA

Hranice mezi útvary národního jazyka nejsou ostré, přestože jsou tyto považovány za relativně autonomní. „Reálně existují útvary pouze ve vztahu k jiným útvarům národního jazyka, zejména prestižním. Rozčlenění na útvary a vztahy mezi nimi vytváří makrosituaci příznačnou pro určitý národní jazyk²⁴.“

---

²² Národní jazyk. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-3-8]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/N%C3%81RODN%C3%8D%20JAZYK>.

²³ CVRČEK, Václav a kolektiv autorů. *Mluvnice současné češtiny 1: Jak se píše a jak se mluví*. Vyd. 2. Univerzita Karlova v Praze: Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2812-7.

²⁴ Národní jazyk. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-3-8]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/N%C3%81RODN%C3%8D%20JAZYK>.

Útvary národního jazyka můžeme (mimo již výše uvedeného dělení na mluvenou a psanou podobu) dělit podle toho, zda je jejich jazyková struktura úplná – pak mluvíme o strukturních útvarech, nebo zda je pro ně charakteristické pouze specifické lexikum bez struktury v jiných jazykových rovinách – pak se jedná o nestrukturní útvary, poloútvary nebo sociolekty. Ve starší literatuře jsou útvary rozdělené na spisovné a nespisovné, novější označení dělí útvary na standardní a nestandardní.

V rámci strukturních útvarů jsou za standardní považovány spisovná čeština a hovorová čeština. Naopak za nestandardní považujeme obecnou češtinu „vyššího typu“ (používanou ve veřejných, zejména mediálních textech), dále interdialekty (sem patří regionální obecná čeština, interdialekt hanácký, východomoravský, lašský) a dialekt.

V rámci nestrukturních útvarů vymezujeme obecný slang, profesní mluvu, zájmový slang a argot.

V následujících podkapitolách stručně vymezím důležité znaky jednotlivých útvarů.

3.4.2.1. STRUKTURNÍ ÚTVARY – ČEŠTINA STANDARDNÍ

Prestižní útvar s národně reprezentativní funkcí – spisovná čeština – je z hlediska stylového bohatě diferencovaná. Její využití je relativně neomezené. Jedná se o kodifikovaný útvar, který je předmětem soustavného lingvistického popisu a který je popisován jak z hlediska synchronního, tak diachronního.

Součástí spisovné češtiny je hovorová čeština. Její jazykové prostředky v sobě nesou příznak hovorovosti. Při spisovné realizaci se používá zejména v textech hovorového funkčního stylu a její využití je relativně neomezené. Hlavní rozdíl mezi spisovnou a hovorovou češtinou je ve stavu popisu – hovorová čeština je na rozdíl od spisovné kodifikována jen částečně, popis se nevěnuje systému jako celku, ale jen jednotlivým prvkům²⁵.

Nositeli obou útvarů jsou vědomí uživatelé mluveného spisovného jazyka.

---

²⁵ Národní jazyk. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-3-8]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/N%C3%81RODN%C3%8D%20JAZYK>.

3.4.2.2. STRUKTURNÍ ÚTVARY – ČEŠTINA NESTANDARDNÍ

Jak bylo již zmíněno výše do skupiny strukturních útvarů – nestandardní češtiny patří obecná čeština „vyššího typu“, interdialekty a dialekt – je to neregulovaná komunikační sféra.

Obecná čeština „vyššího typu“ bývá označována jako druhý standard. Nositeli jsou uživatelé užívající tuto podobu jazyka ve veřejných projevech. Používá se v neveřejné a neoficiální komunikaci. Stylová diferenciací není předmětem zkoumání. Popisu podléhají jen jednotlivé prvky (ne celý systém). Její hranice s hovorovou češtinou není přesně definovatelná.

Interdialekty jsou prestižnější než dialekty – ty jsou neprestižní. Nositeli dialektů bývají starší občané venkova, nositeli interdialektů pak mladší občané regionů, kde se vyskytují dialekty, a měšťané v těchto regionech. Interdialekt je používán jak v soukromém, tak v poloveřejném projevu, dialekt jen v soukromém. Stylová diferenciací se u těchto útvarů nepředpokládá. Popisem dialektů se zabývají různé monografie, např. J. Bělič: *Nástin české dialektologie* (1972)²⁶. U interdialektů se jejich případný popis zaměřuje jen na určité rysy.

3.4.2.3. NESTRUKTURNÍ ÚTVARY

Mezi nestrukturní útvary patří obecný slang, profesní mluva, zájmový slang, argot. Všechny tyto útvary považujeme za neprestižní. Jak bylo zmíněno výše, jsou pro ně specifické pouze určité soubory lexémů, specifické lexémy, ale v jiné než lexikální rovině tyto útvary nemají žádný systém – strukturu (proto nestrukturní).

Všechny výše zmiňované útvary jsou neprestižní, kromě argotu se využívají ke skupinové nebo soukromé komunikaci, argot se využívá pouze ke komunikaci skupinové.

Obecný slang je součástí slovní zásoby různých mluvčích a stojí na pokraji spisovnosti.

Profesní mluva je pro danou profesi víceméně závazná a jejím výrazným znakem je spojující funkce – spojuje mluvčí z určitých oborů. Nositelem je samozřejmě příslušník

---

²⁶ Národní jazyk. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-3-8]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/N%C3%81RODN%C3%8D%20JAZYK>.

profese. Výrazy mohou přecházet do terminologie²⁷, proto tento útvar stojí na jejím pomezí. Jsou vytvářeny slovníky pro různé obory, v nichž je profesní mluva nesoustavně zaznamenána.

Zájmový slang je útvar, který se používá ve skupinách, jež poji určitý neprofesní zájem. Častěji se jedná o dynamické skupiny s mladšími příslušníky. Opět tento útvar může být zaznamenán ve slovníku.

Argot je mluva uzavřených skupin z okraje společnosti. V těchto skupinách se může vyskytovat určitá hierarchie do ní patřících osob, které podle svého postavení používají různé prostředky této vrstvy. Opět existují slovníky některých argotů.

4. INFORMACE O AUTOROVI

Texty Aleše Brichty jsem si k analýze zvolila záměrně, jelikož si myslím, že v jeho textech je možné vyhledat spoustu metafor, přirovnání, zabývat se rýmovými schémata a také nalézt zajímavé propojení jeho života a životních zkušeností s tématy textů. Dalším důvodem jsou samozřejmě osobní sympatie k jeho tvorbě. Nyní bych ráda představila osobnost Aleše Brichty, a to jak z profesní, tak osobní stránky jeho života, neboť osobní život často úzce souvisí s jeho tvorbou. Informace jsem čerpala z internetových zdrojů, které jsou uvedeny v Seznamu použité literatury, neboť klasickou literaturu jsem k tomuto tématu nenašla.

Aleš Brichta se narodil 9. srpna 1959 v Praze na Žižkově, kde vyrůstal. Již od dětství se zajímal o hudbu, jako první na něj zapůsobila americká country a tento směr nejspíš ovlivnil pozdější vývoj jeho tvorby. Na svá školní léta má dobré i špatné vzpomínky. Odjakživa se odmítal podřídit režimu, jeho dlouhé vlasy ve školních lavicích byly trnem v oku pro vládnoucí komunistickou stranu. Jak zpěvák sám uvádí, jeho provokativní vzhled musel vyvažovat dobrým prospěchem. Právě ze středoškolských let si odnesl první ze zásadních životních ran, neboť přišel o levé oko: „Tenkrát, ještě na průmyslovce, maminka odjela na týden pryč a nechala auto před domem. Já jsem našel klíčky, dva dny na to v pondělí ve škole jsem přišel za kamarády, že se pojedeme projet, hned tři z nich nadšeně souhlasili. Takže jsme si půjčili auto, vyrazili jsme, dojeli jsme někam k Českému Brodu. Pak mi kamarád poprosil, že by si chtěl taky zařídit. Tak jsem mu dal klíčky, sedl

---

²⁷ Národní jazyk. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-3-8]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/N%C3%81RODN%C3%8D%20JAZYK>.

jsem si chytře na sedadlo spolujezdce, nepřipoutal jsem se a on to na první křižovatce narval naproti do příkopu. Já jsem proletěl předním sklem a prásk! Pak už jen vím, že mě odvezli sanitkou, skončil jsem v Kolíně někde v nemocnici, měl jsem 70 stehů v obličeji a díky tomu, jak jsem byl pořezaný, jsem přišel o levé oko²⁸.“ Handicap se Brichta snažil maskovat tak, že si utahoval sám ze sebe. Místo levého oka má umělohmotnou náhradu, kterou na veřejnosti skrývá pod brýlemi, jejichž nošení mu doporučil lékař a jež se staly nezbytnou součástí jeho image. Z nehody si kromě zdravotních následků odnesl i patnáctiměsíční podmínku nejen za to, že umožnil odcizení vozidla.

Po dvou letech na střední průmyslové škole a maturitě na střední hotelové škole nastoupil na vysokou školu ekonomickou, kde získal titul inženýr v oboru zahraniční obchod. To vše se odehrávalo ještě za vlády KSČ, kdy Brichtu vyzývali, aby vstoupil do strany, což odmítl. Během studií byl členem v několika kapelách, např. v různých garážových kapelách, v kapele Kentaur, Projektil a poté v kapele Apad (později Nasycen), odkud se pak vyvinula kapela Arakain²⁹.

Kapela Arakain má pro Brichtův život zásadní význam, neboť právě za působení v této kapele se dostává do obecného povědomí. V Arakainu hrál na kytaru a zpíval, je autorem veškerých textů skupiny, dokonce byl kapelníkem i manažerem, což znamená, že na něm z velké části závisela úspěšnost kapely.

V osmdesátých letech minulého století, která by se dala označit za Brichtovu nejúspěšnější životní etapu, se stal jakousi ikonou a vzorem generace tzv. mániček (= vlasatci, osoby s enormně dlouhými vlasy a neupraveným zevnějškem, jejichž chování je nevhodné a vulgární³⁰; pozn.: úhel pohledu tehdejšího režimu, pro běžné lidi mánička znamená člověk s dlouhými vlasy). Úryvky z jeho tvorby se často citovaly např. na svatebních oznámeních či maturitních tablech. V Arakainu v této době po dva roky působila i Lucie Bílá jako vystupující host.

---

²⁸ 13. komnata: 13. komnata Aleše Brichty. TV, ČT 1, 10. 10. 2014 22:00. Dostupné také z: <https://www.youtube.com/watch?v=09wSBIYrzQE>.

²⁹ Aleš Brichta. *Aleš Brichta Project* [online]. © 2010-2017 [cit. 2017-3-3]. Dostupné z: <http://www.brichta.cz/historie-kapely/ales-brichta/>.

³⁰ Mánička (označení). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 11. 12. 2006, last modified on 10. 6. 2016 [cit. 2017-3-3]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%A1ni%C4%8Dka_\(ozna%C4%8Den%C3%AD\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%A1ni%C4%8Dka_(ozna%C4%8Den%C3%AD)).

Aleš Brichta na pražské Barče (Kulturní dům barikádníků) pořádal metalové koncerty, které se tehdejšímu režimu nezamlouvaly, ale přitahovaly spoustu mladých lidí. Dokázal Arakain protlačit na významné festivaly v Polsku či Maďarsku. V té době také skládal texty pro další kapely a interprety, např. Olympic, Viléma Čoka, Věru Špinarovou či Škwor. V roce 1992 si odnesl ocenění v anketě Černá vrána za nejoblíbenějšího zpěváka. Píseň Nechte vlajky vlát z projektu Hattrick se v roce 2000 dokonce stala hymnou fotbalové reprezentace na MS v Německu.

V roce 1994 začal paralelně vystupovat jako samostatný zpěvák na popud kytaristy Arakainu Mirka Macha a ve stejném roce vydal svoji první sólovou desku Růže pro Algernon, která měla obrovský úspěch a překonala všechny ostatní dosud známé texty, písně a desky v rámci Arakainu, také absolvoval několik úspěšných turné. Na konci devadesátých let „otevřel“ internetový obchod Rocknet, jehož činností byl prodej hudby přes internet. Bohužel nevyhovoval legislativě, a tak jeho působnost nebyla příliš dlouhá. Za svá alba v té době obdržel několik zlatých (první zlatá deska pro Arakain za album Legendy) a dokonce i platinových desek za počet vydaných nosičů.

Koncem devadesátých let se Aleš Brichta pustil do podnikání – otevřel v Praze na Florenci nonstop bar Bum Bar, který se stal místem pro setkávání muzikantů a začátky byly velmi slibné. Při povodních v roce 2002 byl bar vytopen a prostory se přesunuly na Palmovku, kde se výrazně snížily zisky, nicméně na udržení podniku stačily. Následné zvýšení nájmu a odvodů za zaměstnance uvrhlo ekonomiku podniku do červených čísel a Brichta se rozhodl podnik zavřít a svoji podnikatelskou dráhu opustit. V roce 2002 po dvacetiletém s Arakainem skupinu kvůli neshodám opustil – kapela odmítala na turné hrát i písně z Brichtovy sólové tvorby.

Nejtěžší období Brichtova života začíná v roce 2003. V té době vydával rockový časopis Rockshop. Kvůli němu podstoupil riziko a investoval do něj mnoho peněz, ale časopis se neprodával tak, jak by měl. Brichta se postupně dostával do větších a větších dluhů, jeho finanční situace dospěla až k exekuci. „Oblepili mi kytary, mikrofony, které jsou pro mě prostředek výdělků. Polovinu těchto věcí jsem měl napsanou na firmu, ty vůbec nebyly moje. Vůbec je to nezajímalo. Jenom jsem čekal, že někdo zazvoní a odnese

mi postel, na které spím³¹.“ Částka, kterou musel Brichta uhradit, byla třikrát vyšší než jeho dluhy. Po splacení většiny dluhů přišel o oba dva své byty a musel bydlet v pronájmu. To už se píše rok 2014.

Brichta byl dvakrát ženatý, první manželství trvalo 24 let a v roce 2006 skončilo rozvodem. S manželkou Vladěnkou mají dvě děti – dceru Michaelu a syna Aleše. Druhé manželství uzavřel 16. června 2016, oženil se s o 23 let mladší Polkou Joannou.

Mezi lety 2005–2011 měl vlastní skupinu Aleš Brichta Band. Na tuto skupinu navazují kapely Aleš Brichta Project a Aleš Brichta Trio, které působí do současnosti.

---

³¹ *13. komnata*: 13. komnata Aleše Brichty. TV, ČT 1, 10. 10. 2014 22:00. Dostupné také z: <https://www.youtube.com/watch?v=09wSBIYrzQE>

PRAKTICKÁ ČÁST

5. CHARAKTERISTIKA ZDROJOVÉHO VZORKU

Jak je již několikrát zmíněno výše, tato bakalářská práce se zabývá kvalitativní analýzou písňových textů Aleše Brichty. S ohledem na rozsah práce jsem si zvolila 16 textů, které budu ve své práci analyzovat. Texty jsem volila podle různých kritérií.

Jedním z kritérií pro výběr textů byla jejich popularita. Proto jsem zařadila text písně Dívka s perlami ve vlasech, Jednou to pochopíš, Ztráty a nálezy apod. Myslím si, že lidé často poslouchají ať už jakoukoli hudbu, aniž by věnovali pozornost textu písně a jeho významu, z tohoto důvodu bych chtěla rozebrat alespoň některé Brichtovy nejznámější texty.

Dalším použitým kritériem bylo stáří písně. Pokusila jsem se do analyzovaného vzorku zařadit jak písňové texty z Brichtovy první sólové desky Růže pro Algernon z roku 1994, tak samozřejmě texty nejnovější, které vznikají v rámci současných interpretových skupin Aleš Brichta Project (Páteční půlnoc, Lásky jedný plavovlásky) a Aleš Brichta Trio (Papírový drak, A ty sis ostříhala vlasy, Superhero). Analyzovaný vzorek bych z tohoto hlediska označila jako průřez interpretovou tvorbou. Také jsem zařadila text Ztráty a nálezy, který pochází ještě z Brichtova působení v kapele Arakain z roku 1992, na jeho sólové desce se objevuje v roce 2008 – Beatová síň slávy.

Texty jsem řadila podle roku vydání na Brichtových sólových albech nebo v rámci současných kapel. Z tohoto důvodu je text Ztráty a nálezy uveden v rámci desky Beatová síň slávy, neboť kdybych se zabývala Brichtovou tvorbou v Arakainu, byla by tato práce mnohem obsáhlejší. Dále jsem texty v rámci jednotlivých desek řadila abecedně.

Výše je již zmíněno, že analyzované písňové texty uvádím v příloze a refrén v nich je vyznačen tučně. Také jsou označeny strofy a refrén, popřípadě jeho varianty písmeny S a R. Texty jsem získala poslechem písní ze zdrojů uvedených v Seznamu použité literatury a zdrojů informací, při němž jsem současně zpívaný text zaznamenávala.

6. VÝSKYT NEPŘÍMÝCH POJMENOVÁNÍ V PÍSŇOVÝCH TEXTECH ALEŠE BRICHTY

V této kapitole se pokusím popsat všechna nepřímá pojmenování vyskytující se v konkrétních písňových textech.

6.1. METAFORA

V písňovém textu Výlet do bájí (3) se objevuje metafora „nitky dějin“, na kterých se „schází postavy dávných hrdinů“, jako by dějiny byly divadelní scénou a postavy loutkami.

Básnická metafora se vyskytuje v textu Díky za každý den (4). Básnický subjekt v alkoholovém opojení sbírá „chodníkový facku“ – upadne, natluče si a připadá mu, jako by dostal od chodníku facku.

Další příklad metafory se nachází v textu Lidi jsou lidi (6): „zrcadlo času“. Podobnost je zde založena na funkci.

Metaforu založenou na podobnosti tvaru najdeme v textu Jednou to pochopíš (7). Stojí ve třetím verši první sloky: „mráček výčitky“. V tomto textu se vyskytuje ještě metafora „jizva na duši“, také založena na podobnosti tvaru.

Text Když po tobě jdou (9) obsahuje metaforu „jsme děti sametový revoluce“ - jsou jí označeny děti, které se narodily v průběhu této revoluce.

Za metaforické vyjádření považujeme i název textu Ztráty a nálezy (11), poněvadž ztráty a nálezy znamenají místo například na vlakovém nádraží, kde se shromažďují věci, které cestující zapomněli v daných dopravních prostředcích. Zde jsou ale ztráty a nálezy převedeny v metaforu na základě funkce a znamenají ztráty a nálezy v životě – různé zkušenosti, vzpomínky, prožitky, činy, přátelství apod.

V textu A ty sis ostříhala vlasy (13) se objevuje metafora „láska k nakousnutí“, která vyjadřuje „atraktivitu“ citu, jeho sílu a intenzitu, a metafora „kapky beznaděje“, která je založena na podobnosti tvaru.

Metafora s podobností ve funkci se vyskytuje v textu Papírovej drak (14), kde je ve druhé strofě heslo „poukázka na city“.

V posledním analyzovaném textu můžeme doložit dvě metafory. První z nich, „průvod řady panáků“, je založen na podobnosti tvaru. Myslím, že v této metafoře se objevují prvky antropomorfizace, protože je přisuzována záležitost týkající se člověka (průvod) něčemu neživému (panákům – skleničkám na destiláty). Druhý příklad metafory „myšlenky černobílý“ vyjadřuje ponurost myšlenek, podobnost se skrývá v barvě.

Černobílá je smutná, melancholická barva, pokud jsou černobílé myšlenky, jsou také neveselé – i když ve skutečnosti myšlenky žádnou barvu mít nemohou, neboť se jedná o abstraktní pojem.

6.1.1. PERSONIFIKACE

V textu Růže pro Algernon (2) se nachází v poslední strofě dva podobné personifikované výrazy, kdy je zpěv jako schopnost lidí připisován trávě a pšenici, doslova: „zpěv trávy“, „zpěv zralý pšenice“.

Výlet do bájí (3) obsahuje personifikaci času, který hází prachem po postavách z minulosti („čas po nich prachem jen hází“). Znamená to, že postavy jsou stále více zapomínány, „práší“ se na jejich památku, což vyjadřuje neúctu k mrtvým hrdinům.

V textu Díky za každý den (4) se vyskytuje personifikace „chodníkový facky“ – znamená pád pod vlivem alkoholu.

Další příklad personifikace se objevuje v textu Jednou to pochopíš (7) – „srdce si nevybírá“. Jednak se tu vyskytuje metonymie srdce (viz níže), jednak je srdce ve spojení se slovesem vybírat si představitelem personifikace.

V textu Ztráty a nálezy (11) je personifikace ve spojení „potkat své staré nápady“, kterou lze chápat jako přemýšlení o starých nápadech a vzpomínání na ně. V tomto textu a ve stejné strofě se nachází ještě jedna personifikace „život jde dál“, která se používá v komunikaci zcela běžně. V refrénu je pak další personifikace „to, co bylo, odchází, vrací se znenadání“. Použita jsou dvě kontrastující si slovesa, která ve spojení s perifrázovanou minulostí (to, co bylo) vytváří personifikované spojení.

Opět několik personifikací lze najít v textu Lásky jedný plavovlásky (12). Prvním příkladem je „ráno světla zhasíná“ – bez ohledu na kontext by se dalo předpokládat, že noc přechází v ráno, svítá a zhasínají pouliční lampy. Z kontextu ale nevyplývá příchod rána a naděje, objevuje se pouze zmíněné „zhasínání světla“, proto si myslím, že toto spojení znamená něco negativního, temného. Ve stejné strofě kontrastně s již zmíněným začátkem dne se objevuje personifikace „slunce padá z oblaků“, která by mohla znamenat západ slunce. V tomto případě se domnívám, že padající slunce je symbolem pro začátek špatného, nepříjemného období – pak by tedy personifikace nebyly v kontrastu a obě by znamenaly něco negativního, špatného. Posledním příkladem v tomto textu je „přijdou

vrásky/přišly vrásky“, zde ve smyslu, že se objevují vrásky na tváři dívky. Je to eufemizované (zjemňující) vyjádření pro stárnutí.

V textu A ty sis ostříhala vlasy (13) se objevuje spojení „láska k nakousnutí pláče“ – láska se vytrácí a její intenzita slábne.

Papírovej drak (14) nabízí v první strofě tři příklady antropomorfizace – „letí svět“, „slova s ničím nehnou“ a „co vypoví věta na pomník“. Tedy svět, život se nedá zastavit, čas neustále plyne vpřed, „slova s ničím nehnou“ – důležitá nejsou slova, protože nic nezmění, sílu a moc něco změnit mají činy. „Co vypoví věta na pomník“, když sám básnický subjekt nevidí ve svém životě příliš velký smysl, což vyplývá z kontextu „k čemu všechno bylo; zbytečný heslo, který nic nezměnilo“ apod.

V posledním textu analyzovaného vzorku se objevuje opět několik příkladů personifikace. První z nich, „přípravnej drink vítá páteční půlnoc“, lze vyložit poměrně jednoznačně – pátečním večerem začíná víkend a pořádá se mnoho různých večírků, kde se pije alkohol, pod jehož vlivem se lidé baví do časných ranních hodin – přívlastek přípravný tedy znamená, že drink připravuje jeho konzumenta na celonoční zábavu a je připraven před půlnocí, tedy „vítá“ půlnoc. Dále jsou personifikovány sny, které „zahálí a hloupě zevlujou“. Význam je vysvětlen hned v dalším verši, kde stojí: „Už to vím, dneska nejde se spát.“ – sny tedy podle autorových slov „zahálí a zevlujou“, protože čekají na svoji příležitost, která ale dlouho nepřijde, neboť večírek právě začíná a spát se půjde pozdě. Těžko vysvětlitelná personifikace „myšlenky na nároží hrozí ti svými noži“ se vyskytuje ve třetí strofě. Lze vyvodit, že na nároží bude zřejmě nebezpečno, protože jen pomýšlení je nebezpečné, ale z kontextu se nedozvídáme proč.

6.2. METONYMIE

V textu Dívka s perlami ve vlasech (1) se výrazně vyskytuje metonymické oslovení „lásko“, např. „lásko, co chceš mi říct“ nebo „lásko, kdo mi tě vzal“. Je tak oslovována dívka, ke které lyrický subjekt cítí lásku.

Metonymii ve slově láska pak najdeme ještě v textu Lásky jedný plavovlásky (12), kde se nachází už v nadpisu a pak několikrát v samotném textu, neboť je součástí refrénu. Zde však láska není oslovením jako v textu 1, ale označením pro osobu, ke které je láska pociťována – „lásky jedný plavovlásky“ jsou tedy muži, které ona plavovlásky milovala, ke kterým cítila lásku.

Jiný příklad metonymie, který s tématem lásky také souvisí lze najít v textu Jednou to pochopíš (7). Zde je dvakrát zmíněno srdce, poprvé „srdce si nevybírám“, podruhé „někde jinde se srdce zas spojí“. Srdce, ve skutečnosti orgán v lidském těle, je zde uvedeno v souvislosti se symbolem lásky. Tyto dva významy slova srdce jsou propojeny vztahem metonymie, neboť srdce jako orgán v lidském těle nijak neovlivňuje city ani emoce.

Obraz srdce se pak objevuje ještě v textu Superhero (15): „Ztratím srdce svý.“ Zde přenesené metonymické pojmenování opět souvisí s láskou a zamilovaností.

6.3. SYNEKDOCHA

V textu Výlet do bájí (3) se nachází spojení „pláště křížácké“. Pláště (části) označují osoby (celky), které je nosí, proto se jedná o typ pars pro toto.

Příklad synekdochy se objevuje i v textu Jsem prý blázen jen (5) ve druhé strofě – „vstává dům“. Jedná se o typ celek za část (totum pro parte), neboť místo vstávajících obyvatel domu autor označil dům jako celek.

V textu Když po tobě jdou (9), jehož tématem jsou dluhy a exekuce, autor píše „stát – velkej sysel“. Tento případ je uveden i ve výčtu přirovnání (viz níže), neboť stát je k velkému syslovi přirovnáván. Na druhé straně však stát sám od nikoho nic nepožaduje, proto za tímto označením celku můžeme vidět politiky a úředníky v čele státu, kteří navrhuji a vydávají zákony, opět typ totum pro parte.

V textu Peklo už čeká (10) a Superhero (15) se objevují dvě podobná vyjádření – „nebi se vysmějem, ať nedělá si naděje“ a „nebe říká nám, že smíme, jak se zdá“. V obou těchto textech je zmíněno nebe a v obou je pojato jako hmotná žijící substance. Domnívám se, že nebem je myšlen spíše bůh, případně andělé a další bytosti, jimž je přisuzován život v nebi, proto bych i tyto příklady uvedla jako synekdochu, konkrétně typ totum pro parte. Přímo v názvu písně Peklo už čeká se objevuje stejný typ synekdochy, který se opakuje několikrát během písně v refrénu. Opět nečeká peklo, ale v něm žijící bytosti.

6.4. PŘIROVNÁNÍ

Přirovnání se v textech Aleše Brichty vyskytují poměrně často, specifické pro ně je, že často nepoužívá konjunktivi jako, což vyplývá z následující analýzy.

V textu Jednou to pochopíš (7) se vyskytuje přirovnání „tvý slzy jsou bič“ s elidovanou konjunkcí. Ze sémantického pohledu zde Brichta vyjadřuje, že vidět plačící ženu je pro muže velmi bolestivé.

V textu Díky za každé den (4) pak najdeme přirovnání „pivo jako křen“, které bychom mohli nahradit adjektivem dobré nebo chutné. „To pivo má správnou, říznou chuť a je dobře vychlazené³².“ Dále se v tomto textu objevuje méně nápadné přirovnání vody ke vzácnému hostu („voda – vzácněj host“) s prvkem antropomorfizace (host je označení pro člověka).

V textu Když po tobě jdou (9) najdeme přirovnání státu k velkému syslovi, které je napsáno přes pomlčku: „stát – velkej sysel“. Sysel je v lidovém folkloru považován za hlodavce, který si shromažďuje velké zásoby, aby přečkal zimu – proto i Brichta toto tvrzení přejímá. Z vědních poznatků ale vyplývá, že sysel během hibernace (zimního spánku) spotřebovává tukové zásoby a tedy si na zimu zásoby nevytváří³³. Na druhé straně se přirovnání k syslu vyskytují, např. zahrabat se do něčeho jako sysel, být zalezlý jako sysel, koukat jako sysel z díry, mít tváře jako sysel³⁴ apod. Další přirovnání v tomto textu je „můžeš bejt gladiátor“. Gladiátor je „zápasník, bojovník³⁵“ – tedy můžeš být bojovník a (dle kontextu) ti to stejně proti exekutorovi nepomůže. Ve stejném textu se vyskytuje ještě jedno přirovnání – „jsi prašivej pes“. Opět se zde přirovnává ke zvířeti a vzhledem k negativnímu ladění celého textu je toto negativní až hanlivé, urážlivé. Podle Čermákova Slovníku české frazeologie a idiomatiky, Přirovnání (2009:271): „Člověk mající dojem z chování, reakce druhých, kteří hromadně a obvykle nespravedlivě nebo morálně povýšeně odsuzují jeho čin, výrok apod.; cítit se podivně izolován a ukřivděn; rozhořčeně, odmítavě přijímat nespravedlivé a ponižující bojkotování, zavrhování, odmítání své osoby.“

---

³² ČERMÁK, František. *Slovník české frazeologie a idiomatiky: Přirovnání*. Brno: LEDA, 2009. ISBN 978-80-7335-216-5.

³³ Sysel obecný – *Citellus citellus*. *Příroda.cz* [online]. ©2004-2017 [cit. 2017-3-6]. Dostupné z: <http://www.priroda.cz/lexikon.php?detail=247>.

³⁴ ČERMÁK, František. *Slovník české frazeologie a idiomatiky: Přirovnání*. Brno: LEDA, 2009. ISBN 978-80-7335-216-5.

³⁵ Gladiátor. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. ©2011 [cit. 2017-3-27]. Dostupné z <http://sujc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=gladi%C3%A1tor&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>.

V textu Papírový drak (14) se dokonce stejné přirovnání („jsem jako papírový drak“) objevuje několikrát, neboť je součástí refrénu. Jedná se o autorské přirovnání, použité Brichtou v tomto konkrétním textu.

6.5. IRONIE

Ironické vyjádření najdeme v první strofě textu Výlet do bájí (3). Po popisu zřejmě krčmy ne právě pozitivními výrazy („stěny začouzený, pár stolů loučí osvětlených, někdo na stole spí“) následuje poslední verš této strofy s jasnou známkou ironie: „Nádhernej výlet do bájí.“

Text Díky za každéj den (4) také prostupuje ironický prvek. konkrétně v reakci básnického subjektu na v textu nevyjádřené podněty, aby přestal pít – říká: „Dobře nechám toho jednou, v hrobě už se nenalejvá.“ Jinak řečeno: „Přestanu pít, až zemřu, v hrobě už mi nikdo panáka nenaleje.“

Výrazně ironický je text Lidi jsou lidi (6). V podstatě celý text je ironie vztažená na lidské vlastnosti. Každý z nás věří, že naše vlastní činy jsou ty nejlepší. Také si lidé často myslí, že „nejsou zlí, když tě podvedou“ – že nevěra není nic špatného.

Už samotný název Zemřít je nepovinný (8) napovídá, že i v tomto textu najdeme prvek ironie, neboť zemřít samozřejmě každý z nás musí. Když básnický subjekt sděluje ďáblu, že ho nezajímá, je jeden výrazný konkrétní příklad, ale při zamyšlení nad sémantikou tohoto textu (viz Sémantika písňových textů Aleše Brichty) vidíme ironii v něm jako takovém.

Ještě o stupeň výš graduje ironie v textu Když po tobě jdou (9). Obrat „pokutu ztratit – to radši by jsi vrahem bejt měl“ nebo celá druhá strofa („Za dluh tři roky a v zadku broky pro úroky. Stát – velkej sysel, no to bys vážně radši visel.“) jsou jen konkrétními úseky v celém textu. Samozřejmě sémantika vykazuje, že tento text je jednou velkou ironií. Představuje reakci na jedno z nejtěžších období Brichtova života, kdy se velmi zadlužil.

Prvky ironie lze najít i v písni Peklo už čeká (10), i když konkrétní ironické vyjádření zde přímo není. Jde vlastně o výsměch lidem, kteří se touží dostat do nebe, a naopak podiv nad strachem z pekla.

Ironie, možná často skrytá „mezi řádky“, se objevuje i v písni A ty sis ostříhala vlasy (13). Konkrétní ironické vyjádření je zde právě jen heslo „a ty sis ostříhala vlasy“, které je

popisem reakce na snahu o vyřešení partnerské krize, ke kterému partner svoji partnerku vybízí.

V textu Papírový drak (14) je dvakrát uveden stejný ironický obrat „poukázka na city, jimž nerozumím“ – tedy poukázka na něco, co je mi k ničemu.

7. RÝMOVÁ SCHÉMATA A STROFICKÁ VÝSTAVBA PÍSNŮVÝCH TEXTŮ ALEŠE BRICHTY

V této kapitole se budu zabývat rýmovými schémata v konkrétních textech. Pro větší přehlednost jsem se rozhodla pro následující postup: V každém textu vyznačím strofy a refrén, uvedu rýmová schémata v jednotlivých strofách a refrénu. Číslo strof a refrén jsou vyznačeny v textech, jednotlivé strofy jsou rozlišeny dolním indexem číslo strofy u písmene S, případně jsou stejným způsobem značeny i varianty refrénu (písmeno R). Pro snazší pochopení je značení u prvního textu uvedeno v závorce.

Dívka s perlami ve vlasech (1) je text se třemi strofami (značeno S₁, S₂, S₃) a refrémem. Refrén se objevuje ve čtyřech obměnách (značeno R₁, R₂, R₃, R₄), přičemž rýmové schéma v refrénu R₁ a R₂ je aabb – tedy rým sdružený, v refrénu R₃ a R₄ se schématem abac se jedná o rým přerývaný. Všechny tři strofy mají stejná rýmová schémata, a to abab, typická pro rým střídavý. Refrén i strofa jsou složeny ze čtyř veršů.

Text Růže pro Algernon (2) má celkem čtyři strofy o osmi verších a žádný refrén. Zpravidla se v každém strofě shoduje první verš s pátým. Na konci textu se nachází osamocený verš shodný s názvem písně.

V textu Výlet do bájí (3) se nachází dvě strofy o čtyřech verších a tři varianty refrénu, přičemž refrény R₁ a R₂ mají čtyři verše, refrén R₃ pak pět veršů. V rámci jedné strofy lze rýmové schéma označit abab – rým střídavý. V refrénech R₁ a R₂ lze vyznačit rým sdružený – schéma aabb, v refrénu R₃ s pěti verši je rýmové schéma ababc, přičemž pátý verš by mohl být označen jako dovětek, poznámka a jednalo by se o rým střídavý s přidaným pátým veršem.

Díky za každý den (4) je text se třemi osmiveršovými strofami, jejichž rýmové schéma je aabbccdd značící rým sdružený. Nachází se zde dvě varianty refrénu, přičemž R₁ je spíše jakási nerýmovaná poznámka uvádějící refrén R₂, který je pětiveršový se schématem aabbd.

Text Jsem prý blázen jen (5) je melancholický text s téměř žádnou rýmovou stavbou. Najdeme zde tři strofy, ve kterých se nacházejí volné verše, verše bez rýmu. V refrénu je pak shodný první, druhý i třetí verš, čtvrtý je rozdílný, ale s předchozími třemi se nerýmuje. Refrén je na konci několikrát opakován. I z tohoto důvodu si dovoluji tvrdit, že v této písni jde především o vyjádření pocitů, které je upřednostněno před vším ostatním.

Poměrně krátký text Lidi jsou lidi (6) má pravidelnou výstavbu. Obsahuje dvě strofy o šesti verších a refrén o osmi verších, který stojí poprvé za první strofou a na konci se třikrát opakuje. Stavba této písně by se dala tedy stručně popsat takto: strofa, refrén, strofa, tři opakování refrénu. V obou strofách najdeme stejné rýmové schéma – aabccb, které značí rým koncový. V refrénu se vyskytuje tirádový rým se schématem aaaaaaaa.

Jednou to pochopíš (7) je text se čtyřmi čtyřveršovými strofami a třemi variantami refrénu, přičemž refrény R₂ a R₃ se liší jen v lexiku, rýmové schéma je u obou abac – jedná se o rým přerývaný, u refrénu R₁ najdeme schéma abcabc – rým postupný. Verše strof se nerýmují.

V textu zemřít je nepovinný (8) se nachází šest tříveršových strof se schématem aab. V refrénu R₁, který se opakuje celkem šestkrát, se nachází rýmové schéma aaab, přičemž první a třetí verš jsou shodné. Refrén R₂ nemá rýmující se zakončení veršů. Tento text tedy rozhodně nemá typickou výstavbu z hlediska rýmových schémat. Na konci písně se ještě osmkrát opakuje poslední verš R₁: „Tak jsem tu dál.“

Text Když po tobě jdou (9) má čtyři čtyřveršové strofy, přičemž první a čtvrtá strofa jsou shodné. Strofická výstavba je stejná v S₁ a S₄ – abab, střídavý rým, od těchto dvou si liší strofy S₂ a S₃, které mají obě schémata aabb příznačná pro rým sdružený, přičemž v S₃ je navíc krátká poznámka („za trest“) za posledním veršem. Refrén je osmiveršový (schéma aabbccdd – sdružený rým) se dvěma přidruženými verši, které kopírují slova názvu písně. Na konci písně se osmkrát opakuje poslední verš refrénu stejně jako v předchozím analyzovaném textu. Opakovaný verš je v tomto textu shodný s jeho názvem. Domnívám se, že toto opakování názvu písně na jejím konci slouží ke zdůraznění závažnosti situace.

Čtyři čtyřveršové strofy a tři varianty refrénu obsahuje text Peklo už čeká (10). Ve všech čtyřech strofách je stejné rýmové schéma aabb, jedná se o rým sdružený. Refrén R₁ se v textu objevuje celkem dvakrát a jeho schéma je abab, tedy rým střídavý. R₂ a R₃ jsou

si velmi podobné, liší se jen částečně, konkrétně ve třetím a čtvrtém verši. Schéma je zde stejné jako ve strofách, teda aabb – rým sdružený. Všechny varianty refrénu jsou čtyřveršové.

Text Ztráty a nálezy (11) má tři strofy, mezi druhou a třetí strofu je vložen refrén, který se na konci písně dvakrát opakuje. Rýmové schéma strof je abab, což odpovídá střídavému rýmu. V refrénu se nachází sdružený rým (aabb).

V textu Lásky jedný plavovlásky (12) se nachází tři čtyřveršové strofy, jejich rýmové schéma je abab, tedy střídavý rým. Po prvních dvou slokách je uvedena první varianta refrénu (R₁), se schématem abab + c – rým střídavý s pátým nerýmujícím se veršem. První dva verše tohoto refrénu stojí za třetí strofou a uvádějí čtyřveršový refrén R₂ se schématem aaaa (tirádový rým). Dvojverší z R₁ se opakuje ještě jednou, následují dvě opakování refrénu R₂ a píseň zakončují první dva verše tohoto refrénu.

Název písně A ty sis ostříhala vlasy (13) zaznívá několikrát v písni samotné, konkrétně jako část čtvrtého verše u čtyřveršového refrénu R₂, jehož rým je střídavý (abab), stejně jako refrén R₁ a dokonce stejné rýmové schéma mají i všechny tři strofy, které se v textu nacházejí.

Text Papírovej drak (14) je text s pouhými dvěma čtyřveršovými slokami, jejichž rýmové schéma je abab a rým tedy střídavý. Nachází se zde dva typy refrénů, R₁ je uveden dvakrát, a to po první a po druhé strofě. Je čtyřveršový a má stejné rýmové schéma jako sloky. Refrén R₂ se poprvé vyskytuje za refrénem R₁ po první sloce a následně po druhém opakování refrénu R₁ hned pětkrát. Jedná se o tirádový rým (aaaa).

Zásadně lišící se dvě strofy obsahuje text Superhero (15). Zatímco strofa S₁ má čtyři verše, z nichž pouze první dva se rýmují, ve třetím verši se rýmuje střed verše s jeho koncem a ve čtvrtém verši rým nenajdeme, strofa S₂ je šestiveršová se sedmým veršem jako dovětkem, její schéma je aabbcc(+ d), jedná se o rým sdružený. Mezi těmito dvěma strofami se nachází dvakrát refrén, který se pak ještě čtyřikrát opakuje v závěru písně. Refrén má pouze tři verše a jeho rýmové schéma je aab.

Mnohačetné opakování refrénu se objevuje i v písni Páteční půlnoc (16), kde se na konci refrén R₁ opakuje celkem pětkrát. Na rozdíl od předchozích písní ale tento text také tímto čtyřveršovým refrénem bez rýmových shod na koncích veršů začíná. Po něm následují dvě strofy S₁ a S₂, poté refrén R₂ a R₁, sloky S₃ a S₄ a podruhé refrén R₂, jenž je

tvoreň šesti verši a jehož strofická výstavba je aabbcd. Strofy jsou čtyřveršové mají rýmové schéma aabb (rým sdružený), jediná výjimka se objevuje v S₁, kde se v posledním verši poslední slovo nerýmuje s předchozím, což je dle mého názoru z důvodu srozumitelnosti a zachování smyslu.

8. SOUSLOVÍ, FRAZÉMY A IDIOMY V PÍŠŇOVÝCH TEXTECH ALEŠE BRICHTY

Po provedení analýzy v textu *Dívka s perlami ve vlasech* (1) jsem našla jedno sousloví „vybledlej smích“ a frazém neslovesné povahy „nebeská brána“. „Vybledlej smích“ je substantivní sousloví mající povahu přívlastku shodného a řídicího substantiva. Smích jakožto abstraktní substantivum samozřejmě nemůže mít barvu, tudíž nemůže ani vyblednout – můžeme ale odvodit přibližný význam, který bych určila jako smích ztrácející na intenzitě, téměř nucený smích. Sémantiku frazému „nebeská brána“ jsem vyhledala ve slovníku: „začátek štěstí, blaženosti, spokojenosti nebo co je prostředkem pro jeho dosažení“³⁶.

V textu *Výlet do bájí* (3) se nachází dvě sousloví. Pro vysvětlení sémantiky prvního z nich „zbrojnoši víry“ je nutné objasnit nejprve význam slova zbrojnoš: „sluha, který nosí svému pánovi zbroj, člen pánovy ozbrojené družiny“³⁷. Význam sousloví bych tedy vysvětlila jako člen ozbrojené družiny, který rozšiřuje víru. Toto vysvětlení není možná zcela smysluplné, proto se domnívám, že toto spojení slov použil Brichta víceméně náhodně. Oproti tomu druhé sousloví „plášť křížácké“ je poměrně jasné, plášť označuje osobu, která ho nosí, jednak tedy toto spojení uvádím jako sousloví, ale bylo již uvedeno i v kapitole 6.3. Synekdocha.

Poměrně bohatý na sousloví a frazémy je text *Díky za každéj den* (4). „Tvrďj játra“ je sousloví, kde adjektivum tvrdé znamená poničené alkoholem. „Pivní tácky“ je sousloví z oblasti gastronomie, které se vyskytuje zcela běžně. „Zdravit do mísy“ je pak eufemizovaná (zjemněná) skutečnost, kdy se člověku udělá z alkoholu nevolno, používá se

---

³⁶ ČERMÁK, František. *Slovník české frazeologie a idiomatiky: Přirovnání*. Brno: LEDA, 2009. ISBN 978-80-7335-216-5.

³⁷Zbrojnoš. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. ©2011 [cit. 2017-3-27]. Dostupné z <http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=zbrojno%C5%A1&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>.

poměrně často, samozřejmě v soukromém projevu, a není zanesena ve Slovníku české frazeologie a idiomatiky.

V textu Jsem prý blázen jen (5) se objevuje sousloví „pevný bod“, nemít pevný bod znamená nemít žádnou jistotu.

Dvě sousloví obsahuje text Lidi jsou lidi (6). První z nich je „záchranné pás“, druhé „věčná láska“. Myslím, že ani jedno z těchto sousloví není třeba blíže specifikovat. Sousloví „záchranné pás“ se vyskytuje i v textu A ty sis ostříhala vlasy (13).

Brichtova, možná spíše nezáměrná práce s frazémy se projevuje v textu Zemřít je nepovinný (8), kde se objevuje aktualizovaný frazém „chytat se za rohy“ – původně „chytat se za hlavu“. Aktualizace „chytat se za rohy“ je použita proto, že je stylisticky i významově vhodnější, neboť se v textu hovoří o satanáši. Význam původního frazému je následující: „Člověk v reakci na ostudu druhého nebo vlastní, které se mohl vyhnout; prudkým sevřením hlavy ze stran do dlaní vyjádřit, vyjadřovat své zoufalství, pohoršení, nelibost apod.³⁸“

V textu Peklo už čeká (10) se vyskytuje slovesný frazém „dát za něco hlavu“ – tedy: „riskovat život nebo svou existenci, popřípadě postavení kvůli někomu, něčemu³⁹“.

V textu Páteční půlnoc (16) by se dal za sousloví považovat samotný název, protože v této písni tvoří jakýsi pojem, který není blíže specifikován, neboť pro to z hlediska kontextu není důvod.

9. SLOVNÍ ZÁSoba V PÍŠŇOVÝCH TEXTECH ALEŠE BRICHTY A JEJÍ PŘÍSLUŠNOST K JEDNOTLIVÝM ÚTVARŮM NÁRODNÍHO JAZYKA

V této kapitole bych zvolila jiný postup práce než v předchozích kapitolách praktické části a budu vypisovat z jednotlivých písní pouze ty výrazy, které patří do útvarů: hovorová čeština, obecná čeština, nářečí, popřípadě interdialekt. Neboť předpokládám nejvyšší zastoupení u obecné češtiny, v rámci tohoto útvaru zařadím jevy ještě k určitým

---

³⁸ ČERMÁK, František. *Slovník české frazeologie a idiomatiky: Výrazy slovesné*. Brno: LEDA, 2009. ISBN 978-80-7335-218-9.

³⁹ ČERMÁK, František. *Slovník české frazeologie a idiomatiky: Výrazy slovesné*. Brno: LEDA, 2009. ISBN 978-80-7335-218-9.

specifickým rysům. Za každým uvedených příkladem uvedu do závorky číslo textu, ve kterém se daný jev nachází⁴⁰.

Hovorová čeština:

- chtělas (1) *všechno*, komus *dala* (1), kytka *růží* (2), naslibujou (6), vytahujou se (6), obhajujou (6), zamilujou se (6), *lidi cos znal* (11), *co zbyde* (11), *sny zevlujou* (16)
- frazém⁴¹: dát si pohov (4)
- lexém: *nebudem s mámou* (7)

Obecná čeština:

- úžení -é, -é- > -í, -í/-ý, -ý-: *rty nejsou mý* (1), *svý perly* (1), *slzy pouhý* (1), *žádný příště* (2), *chut' zralý pšenice* (2), *na směšným hrobě* (2), *stěny začouzený* (3), *samý myši* (4), *bílý myši* (4), *chodníkový facky* (4), *špatný konce* (4), *je to platný* (4), *velký sázky* (4), *podruhý* (6), *tý (krásy) je pomálu* (6), *tvý slzy* (7), *starý zrady* (7), *svý (chyby)* (7), *hezký vzpomínky* (7), *zlý vzpomínky* (7), *na tvý duši* (7), *zemřít je nepovinný* (8), *děti sametový revoluce* (9), *zapnutý klima* (10), *svý nápady* (11), *starý nápady* (11), *svý zásady* (11), *nečekaný stopy* (11), *to chtěný* (11), *to nevítaný* (11), *to spočítaný* (11), *smutný dny* (12), *smutný sny* (12), *lásky jedný plavovlásky* (12), *dlouhý řasy* (12), *řasy blond'atý krásky* (12), *šedivý sny* (13), *to hezký* (13), *zbytečný heslo* (14), *který heslo* (14), *svý srdce* (15), *zbytečný sny* (16), *bledý myšlenky* (16), *šedý myšlenky* (16), *černobílý myšlenky* (16), *rozdaný myšlenky* (16), *do prázdný postele* (16), *zlý stavy* (16), *bujný oslavy* (16)
- -á-, -á > -ý-, -ý: *tvrdý játra* (4), *složený křídla* (12)
- diftongizace -ý, -ý- > -ej, -ej-: *vybledlej smích* (1), *chudej princ* (1), *nebeskejch bran* (1), *nádhernej výlet* (3), *lesk pohárů plnejch medovinou* (3), *vzácněj host* (4), *nenalejvá se* (4), *každej se vidí* (6), *vidí se jedinej* (6), *vidí se svatej* (6), *záchranněj pás* (6), *podivnej strach* (7), *měl by si bejt* (9), *(být) vydanej* (9), *prašivej pes* (9), *šedivej děšť* (13), *záchranněj pás* (13), *prej jsem tě neměl rád* (13), *papírovej drak* (14), *přípravnej drink* (16)

---

⁴⁰ Pozn.: Pro lepší pochopení kontextu uvedu u každého příkladu celé slovní spojení, ve kterém se dané slovo v textu nachází. Kurzívou pak vyznačím doplňující části spojení, nekurzívně bude vyznačen hodnocený jazykový prostředek.

⁴¹ Pozn.: Pokud zařazuji frazémy, jsou tyto ověřeny ve Slovníku spisovné češtiny nebo Slovníku české frazeologie a idiomatiky.

- zkracování koncovek slovesných tvarů: *perly* padaj (1), *perly* se měněj (1), *myši* čekaj (4), musim (4), *dál to* valim (4), svalim se (4), tuším (4), *sázky* padaj (4), hádaj se (4), *lidé* hledaj (6), nebudem (7), moh bych (8), nepomoh si (8), zved jsem (8), *koho* maj *zlákat* (10), musim *se vyhnout* (10), vidim (10), zkusim (10), sejdem se (10), vysmějem *se* (10), nespočtem (12), nevim (14), ztratim *srdce* (15), vim (16)
- protetické „v“: vopakovat (4), vobčas (4), *číšnik* vodbíhá (4), *na sever* vod *pekla* (8), *na jih* vod *ráje* (8), *vostříhala sis vlasy* (13)
- zjednodušení hláskových skupin: *my sme opilí* (12), sou samy (16)
- nespisovné tvary zájmen: *děje se s náma* (13), *dojít za tím* (8), *psát svojí smlouvu* (8), *něco s tím dělat* (13)
- lexémy: lidi (6), hadry (10)
- hyperkorektnost: *měl by si bejt* (9)

V textu *Jsem prý blázen jen* (5) se nevyskytují prostředky jiné vrstvy než spisovné češtiny.

Cizí slovo je pak názvem písně *Superhero* (15), jedná se o anglický lexém, jehož českým ekvivalentem je lexém *superhrdina*.

Pozoruhodný je text *A ty sis ostříhala vlasy* (13), neboť v názvu se ve slově „ostříhala“ protetické „v“ nevyskytuje, naproti tomu pokaždé, když toto slovo zazní v textu, je vyslovované právě s tímto jazykovým prostředkem obecné češtiny.

10. TEMATIKA PÍŠŇOVÝCH TEXTŮ ALEŠE BRICHTY

Dívka s perlami ve vlasech je text, který popisuje bezmocnost zamilovaného muže, jenž pro milovanou dívku udělal vše, co mohl. Dívka však stále není spokojena. Perly ve vlasech symbolizují bohatství, kterým muž dívku zahrnul. V první sloce básnický subjekt přichází k ženě, která o jeho přítomnost snad už ani nestojí („vybledlej smích“). „Máš už perly – možná i víc“ nebo „vždyť už láska, svý perly máš“ jsou úryvky, které se v textu vyskytují několikrát a znamenají právě, že muž dívce již všechno, co mohl, dal. Perly se mění v slzy, vztah končí.

Text *Růže pro Algernon* získal námět ve stejnojmenné povídce Daniele Keyese oceněné cenou Hugo v roce 1960. Povídka vypráví o mentálně retardovaném mladíkovi Charliem, který pracuje v továrně, kde vykonává podřadnou práci. Chce pracovat na své inteligenci, chodí do vzdělávacího centra pro dospělé, což ale žádné výsledky nepřináší.

Zde se mu zalíbí jeho učitelka. Jsou na něm prováděny různé testy, největší vztek však má, když nad ním při hledání cesty bludištěm vždy zvítězí laboratorní myš Algernon. Nakonec Charlie podstoupí operaci, která mu významně zlepší jeho IQ a stane se z něj chytrý muž. Stejná operace byla zkoušena i na Algernon. Po operaci Charlie naváže vztah se svojí učitelkou, ale nejsou kvůli jejich vysokému IQ schopni chápat jeden druhého, proto vztah brzy končí. Mezitím Algernon postupně ztrácí svoji inteligenci, umírá a je pochována na zahradě laboratoře. To samé se děje i Charliemu, jeho IQ se snižuje. Stačí ještě odhalit chybu v experimentu, která zaručí trvalost operace. Lidé ho litují, proto chce odejít pryč. Jeho poslední přání je, aby někdo položil květiny na hrob Algernon⁴². Brichtův písňový text pak popisuje mučení Algernon při laboratorních pokusech. Verši „mučena rukou, po níž mozek nežádá soucit pro malou bílou myš“ vyjadřuje, že lidé laboratorní myši neberou příliš vážně a nepřemýšlejí o jejich pocitech při testování. Jemně a hezky je popsán vzhled myši („hebký kožíšek, růžová ouška“), který se následně dostává do kontrastu s realitou a krutostí („labyrint čeká“, „jednotka smrti“). Další libý obraz „zpěv trávy, chuť zralý pšenice a východ slunce“ také naráží na realitu („kytka růží na směšných hrobě“).

Výlet do bájí je text, jehož námětem je tedy výlet do minulosti, kam se vrací básnický subjekt a stává se pozorovatelem událostí. Nejprve se dostává do krčmy, kde pozoruje ruch, popisuje prostředí („stěny začouzený, pár stolů loučí osvětlených, řev, chvástání“). Text vyjadřuje pomíjivost lidské bytosti.

V textu Díky za každé den je hlavním tématem alkoholismus. Dílčími motivy pak mohou být marnivost, ironie, posměch („v hrobě už se nenalejvá“). Básnický subjekt v podstatě děkuje za každý další den, který v alkoholovém opojení přežil. Zároveň říká, že takový život mu vyhovuje, i když ví, že může špatně skončit: „konce budou špatný, je to málo platný, stejně řeknu: „Bylo to fajn!““.

Text Jsem prý blázen jen se nese v melancholickém duchu. Opět je tématem láska, tentokrát nešťastná. Básnický subjekt cítí prázdnotu („nemám pevný pod, pode mnou propast temná, není přes ní most“). V refrénu třikrát opakuje „jsem prý blázen jen“, načež ve čtvrtém verši doplňuje „má-li být po tvém“ – zřejmě se o básnickém subjektu jako o bláznu vyjádřila milovaná žena. V dalších strofách pokračuje v melancholickém tónu

---

⁴² Růže pro Algernon. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 11. 12. 2006, last modified on 30. 10. 2016 [cit. 2017-3-22]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/R%C5%AF%C5%BEE_pro_Algernon.

nepatřičnosti a vnitřní prázdnoty, na konci textu se několikrát opakuje refrén pro zdůraznění vážnosti situace.

V textu *Lidi* jsou lidi už název napovídá, že sémantika bude orientována na vlastnosti lidí, především ty špatné, což je čtenáři či posluchači jasné hned v druhém a třetím verši – „každej se vidí jedinej svatej z nás“. Refrén se nese ve velmi ironickém duchu a je na rozdíl od strof, které se zabývají vlastnostmi a chováním lidí, orientovaný na plané sliby a zbabělé chování ve vztahu a manželství –mezi dvěma blízkými lidmi. Samozřejmě se objevuje ironie, jak již bylo zmíněno výše (např.: „nejsou zlý, když tě podvedou“).

Text *Jednou to pochopíš* má zcela zřetelný námět v autorově životě a jedná se tedy o autobiografický text. Tato píseň vyšla na desce *Anděl posledního soudu* v roce 2003 právě v době, kdy se Brichtovo manželství potýkalo s krizí a rozvodem. Hlavním tématem je tedy rozvod manželů s ohledem na jejich děti a úkol vysvětlit dění v rodině dětem. Autor v písni „mluví“ k dítěti, které nechápe, proč se jeho rodiče rozvádí a přirozeně je z toho vyčerpané i psychicky. Na druhé straně autor vystupuje jako chápavý rodič, kterému nejsou lhostejné pocity jeho dítěte. Píše, že vinu na rozvodu nemá jen jeden z partnerů („jako bych to zavinil já“). To, jak dětské slzy „bolí“, vyjadřuje obratem „tvý slzy jsou bič“. Zároveň si uvědomuje, že rozvodem nic nekončí, že může navázat nový vztah: „někde jinde se srdce zas spojí“. Chce si uchovat hezké vzpomínky a na špatné zapomenout – „zbudou vzpomínky, možná nic víc, ať jsou hezký a ne jenom zlý“.

V textu *Zemřít je nepovinný* se opět vyskytuje výsměch, ironie, arogance. Básnický subjekt se vysmívá jakési vyšší substanci. Často užívaný motiv pekla a jeho „obyvatel“ se vyskytuje nejen v této písni. Dábel láká básnický subjekt do svých spárů, ten to však odmítá, říká, že „zemřít je nepovinný“ a „neskáče na povel, dělá všechno, co by chtěl“. V textu spatřuji odpověď na zlidovělou frázi: „Nemusíme nic, jen zemřít.“ To je právě tímto titulem písně i jejím textem popíráno. V podstatě tedy básnický subjekt vyjadřuje svoje přesvědčení o svobodě, o volnosti a o libovolnosti svého počínání. Veršem „ty mě nezajímáš, ani andělé“ dokonce poukazuje na svoje přesvědčení, že mu nikdo nemůže nic diktovat, neexistuje pro něj žádná vyšší moc, která by ho donutila udělat něco proti jeho vůli.

Když po tobě jdou je opět autobiografický text z doby jednoho z Brichtova nejtěžšího životního období, kdy se velmi zadlužil (viz Informace o autorovi). Píseň vychází na desce *Beatová síň slávy* v roce 2008. Hlavním tématem jsou tu dluhy, exekuce a bezmocnost,

kteřá je podána v duchu velmi ironickém. Velmi důležitým prvkem výše neanalyzovaným je hyperbola⁴³ (nadsázka, vyjádření s vyšší intenzitou, než je skutečné), vyskytují se až přehnaná vyjádření („pokutu ztratit – to radši by jsi vrahem bejt měl“ nebo „stát – velkej sysel, no to bys vážně radši visel“), která ale vystihují pocity člověka a atmosféru v dané situaci.

Peklo už čeká je opět text s motivy nadpřirozena. Básnický subjekt se nachází na cestě do pekla, v prvních dvou slokách najdeme argumentaci, proč nechtít do nebe („bylo tam zima“, „jen modrá s bílou, zapnutý klima“, „andělé bezpohlavní“). Poté se setkáme s obrazem výtahu mezi nebem a peklem, obrat „stisknu tlačítko se směrem dolů“ značí, že život v pekle je lidovou slovesností umístován do podzemí. V refrénu mluví k další osobě, ptá se jí: „proč se lekáš?“ – básnický subjekt do pekla chce, oslovovaný, pod kterým si můžeme představit i posluchače písne, má z pekla strach. Objevuje se motiv výsměchu nebi. Konec refrénu („Čerti jsou trochu napitý tak jako já i ty.“) naznačuje, že v čertech vidí stejné osobnosti jako je on sám nebo oslovovaný. Další dvě sloky věnuje popisu pekla a postavě satana. Pochvální satanův vzhled a má pocit, že o zábavu nebude v pekle nouze. Celou písni prostupuje kontrast mezi nebem a peklem a kontrast mezi názory básnického subjektu a většiny ostatních lidí. Zejména věřící lidé se po smrti chtějí „dostat do nebe“ – k bohu, ve kterého věří. Básnický subjekt nebem pohrdá, nelíbí se mu tam, chce do pekla, dokonce vidí podobnost mezi sebou a obyvateli pekla.

Text Ztráty a nálezy je melancholicky laděný text zaměřený na vzpomínání, zážitky a bilanci nad životem. Ztráty a nálezy představují dobré a špatné zkušenosti a vzpomínky. Básnický subjekt říká, že to, co prožil, zanechalo nějakou stopu, někdy mu to nedá spát, ať už úmyslně či ne, také to může znenadání přijít zpátky a nikdy to nezmizí. Zároveň se zde objevuje motiv pomíjivosti lidského života: „Co bylo, bylo, vždyť život jde dál.“

Písňový text Lásky jedny plavovlásky vypráví o láskách krásné ženy, které jsou velmi nestálé. Tato žena svádí muže, kteří pak prožívají zklamání, to však dívku nezajímá. Svě činy si uvědomí až po tom, co „přijdou vrásky“ – tedy když je už starší, ne tak hezká jako

---

⁴³ ČERMÁK, František. *Lexikon a sémantika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-020-3.

dříve a zůstane sama – „v rohu se choulí“. K tomuto textu existuje i velmi zdařilý videoklip⁴⁴, ve kterém vystupují mimo jiné členové kapely Aleš Brichta Project.

Zajímavé téma, a to řešení partnerské krize, se objevuje v textu A ty sis ostříhala vlasy. Sám zpěvák říká: „Představil jsem si holku, se kterou budu něco řešit, se kterou najednou zjistíme, že to nefunguje, že už si nerozumíme. Já řeknu, že je potřeba něco změnit, ona nezmění nic v hlavě, aby něco provedla, ale zajde si k holiči, a to je její způsob řešení vzájemných vztahů – to je šílenost⁴⁵.“ Zajímavé je, že pocit nespokojenosti se vztahem přichází ze strany muže, což je zřejmě dáno pohlavím interpreta. Roli v této písni hraje i barva, a to šedivá, která právě přispívá k melancholickému ladění textu.

Podle textu Papírový drak je pojmenována celá deska z roku 2014, která vznikla v rámci kapely Aleš Brichta Trio. K tomuto albu Brichta říká⁴⁶, že se snaží nechávat lidem prostor k zamyšlení, k přemýšlení, k doplnění textu vlastními prožitky, zkušenostmi. V této písni je tento prostor ponechám už je v jejím názvu, protože obraz papírového draka může v každém vyvolat jinou asociaci. Básnický subjekt zde hodnotí své činy, jednání a přemýšlí, zda měly nějaký dopad a vliv. Pak se přirovnává právě k papírovému draku, který lítá světem a „neví ani jak“ – prostě ho vzduch a vítr někam unáší.

Text Superhero vznikl složením českého textu k ústřední melodii I don't believe in miracles k filmu Black Lightning⁴⁷. Hudbu složil Alexander Rybak, původem Bělorus žijící v Norsku⁴⁸. Veršem „duše tvá je neznalá“ básnický subjekt vyjadřuje, že milovaná dívka je mladší, veršem „jsi víra má“ pak to, že je velmi zamilovaný. „Až uvěříš zázrakům, poletíme spolu do mraků a já budu tvůj superhero“ by se dalo chápat jako: až se do mě zamiluješ, budeme se cítit jako v (sedmém) nebi, budu tvůj superhero – superhrdina. Dalo

---

⁴⁴ Aleš Brichta Project – Lásky jedné plavovlásky 2013. In: *Youtube* [online]. 14. 4. 2013 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=4E9G6S-aCo4>. Kanál uživatele Rock Palace.

⁴⁵ Aleš Brichta Trio – Papírový drak / EPK. In: *Youtube* [online]. 16. 6. 2014 [cit. 2017-3-25]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=afJIZELaO8E&t=619s>. Kanál uživatele Warner Music Czech Republic.

⁴⁶ Aleš Brichta Trio – Papírový drak / EPK. In: *Youtube* [online]. 16. 6. 2014 [cit. 2017-3-25]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=afJIZELaO8E&t=619s>. Kanál uživatele Warner Music Czech Republic.

⁴⁷ Aleš Brichta Trio – Papírový drak / EPK. In: *Youtube* [online]. 16. 6. 2014 [cit. 2017-3-25]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=afJIZELaO8E&t=619s>. Kanál uživatele Warner Music Czech Republic.

⁴⁸ Alexander Rybak – I don't believe in miracles (soundtrack of movie „Black Lightning“). In: *Youtube* [online]. 30. 11. 2009 [cit. 2017-3-25]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=gs3uZq8mAUU>. Kanál uživatele Andrada Ksy.

by se uvažovat o částečné autobiografičnosti tohoto textu, neboť Brichtova současná manželka Joanna je o 23 let mladší než on.

Páteční půlnoc je úplně nejmladší z analyzovaných písní, vyšla na albu Anebo taky datel v roce 2015. Námětem jsou společné „dýchánky“ kapely Aleš Brichta Project ve sklepě domu patřícího jejímu kytaristovi a bubeníkovi. Tématem je alkohol, který má člověku pomoci bavit se bez zábran a na nic nemyslet. Text dle mého názoru vznikl jako momentální nápad.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývá kvalitativní lexikální analýzou písňových textů Aleše Brichty a jejím úkolem je pokusit se z analyzovaného vzorku vyvodit specifika autorovy tvorby. V teoretické části jsou vysvětleny nejdůležitější pojmy, jejichž výskyt v konkrétních textech je posuzován v praktické části práce. Nyní bych se pokusila vyvodit specifika, která vyplývají z kvalitativní analýzy interpretových textů provedené právě v praktické části práce.

Použité prostředky nejsou dle mého názoru do textů vkládány záměrně, ale spíše je jejich použití náhodné a volené podle vhodnosti k vyjádření myšlenky. V analyzovaných textech jsem našla celou řadu nepřímých pojmenování. Metafory jsou zastoupeny poměrně četně (např. nitky dějin, zrcadlo času, mráček výčitky apod.), stejně jako personifikace (potkat nápady, čas hází prachem nebo ráno zhasíná světla). U přirovnání vidím jako specifický rys, že Brichta nutně v každém z nich nepoužívá konjunkce jako (např. tvý slzy jsou bič, stát – velké sysel aj.). Přirovnání se vyskytují jak lexikalizovaná (pivo jako křen), která jsem vyhledala ve Slovníku české frazeologie a idiomatiky, tak i vzniklá pouze pro účely konkrétního textu, autorská (jsem jako papírový drak). Tato pak umožňují posluchači vlastní doplnění jejich významu. U synekdochy převažuje v analyzovaném vzorku typ totum pro parte (dům vstává, peklo čeká). Ironie se vyskytuje v mnoha textech (Když po tobě jdou, A ty sis ostříhala vlasy), především jsou to texty s tematikou všedního života, mezilidských vztahů nebo smrti.

Z hlediska stavby textu lze také vymezit několik specifických rysů. V některých textech nehraje příliš velkou roli rým, často je před rýmem upřednostňován celkový smysl. Refrén se pak objevuje až na výjimky (Růže pro Algernon) v každé písni, často před ním stojí několik veršů, které ho uvádí (Výlet do bájí, Papírový drak). Některé autorovy texty dokonce refrénem začínají (Páteční půlnoc). Typické je, že na konci písňového textu je refrén několikrát opakován (Dívka s perlami ve vlasech, Papírový drak, Když po tobě jdou). Mnohé texty mají více variant refrénu (Dívka s perlami ve vlasech, Výlet do bájí, Jednou to pochopíš aj.).

Specifika se objevují i v použití slovní zásoby vrstev jazyka. Výrazný podíl oproti ostatním mají prvky obecné češtiny, druhé místo zauímají prvky češtiny hovorové. V rámci útvaru obecná čeština se tyto prvky vyskytují především v morfologické a

hláskoslovné rovině jazyka. V analyzovaných textech se nevyskytují prvky dialektů a interdialektů, což by se také dalo považovat za typické pro Brichtovy texty.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ INFORMACÍ

ZDROJE INFORMACÍ:

Aleš Brichta. *Aleš Brichta Project* [online]. © 2010-2017 [cit. 2017-3-3]. Dostupné z: <http://www.brichta.cz/historie-kapely/ales-brichta/>.

Aleš Brichta – Díky za každý den. In: *Youtube* [online]. 24. 1. 2010 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=iYi7YoFyB6w>. Kanál uživatele Standa Třešňák.

Aleš Brichta – Dívka s perlami ve vlasech. In: *Youtube* [online]. 27. 7. 2007 [cit. 2016-10-20]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=XgtPKY3DPXU>. Kanál uživatele Arakainista.

Aleš Brichta – Jednou to pochopíš (s textem). In: *Youtube* [online]. 10. 5. 2010 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=bRUtDtMAVKQ>. Kanál uživatele JohnnyX's World.

Aleš Brichta – Jsem prý blázen jen (s textem). In: *Youtube* [online]. 14. 5. 2010 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=rBsTRr2xfKY>. Kanál uživatele JohnnyX's World.

Aleš Brichta – Lidi jsou lidi. In: *Youtube* [online]. 28. 7. 2007 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=zehOLBoF350>. Kanál uživatele Arakainista.

Aleš Brichta – Růže pro Algernon. In: *Youtube* [online]. 24. 1. 2009 [cit. 2016-10-20]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=9k_LbNaXxq0. Kanál uživatele RenSva.

Aleš Brichta – Výlet do bájí (Oficiální video). In: *Youtube* [online]. 18. 10. 2016 [cit. 2016-10-20]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=o2unDQbsUgE>. Kanál uživatele SUPRAPHON.

Aleš Brichta – Zemřít je nepovinný. In: *Youtube* [online]. 20. 1. 2011 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=V1Ts6JMESls>. Kanál uživatele Carolus Rex.

Aleš Brichta Band – Když po tobě jdou. In: *Youtube* [online]. 8. 12. 2009 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=E54lufq3r6k>. Kanál uživatele Bandzone.cz.

Aleš Brichta Band – Peklo už čeká. In: *Youtube* [online]. 8. 12. 2009 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=cRWB8Qnla3E>. Kanál uživatele Bandzone.cz.

Aleš Brichta Project – Lásky jedné plavovlásky 2013. In: *Youtube* [online]. 14. 4. 2013 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=4E9G6S-aCo4>. Kanál uživatele Rock Palace.

Aleš Brichta Project – Páteční půlnoc. In: *Youtube* [online]. 31. 10. 2015 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=QWeoVWYcS5c>. Kanál uživatele Patrik Ruberl.

Aleš Brichta Trio – A ty sis ostříhala vlasy. In: *Youtube* [online]. 4. 11. 2015 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=mGbYsn3xmKg>. Kanál uživatele Patrik Ruberl.

Aleš Brichta Trio – Papírovej drak. In: *Youtube* [online]. 4. 11. 2015 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=ikca9sGFPwk>. Kanál uživatele Patrik Ruberl.

Aleš Brichta Trio – Papírovej drak / EPK. In: *Youtube* [online]. 16. 6. 2014 [cit. 2017-3-25]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=afJIZELaO8E&t=619s>. Kanál uživatele Warner Music Czech Republic.

Aleš Brichta Trio – Superhero (Official Video). In: *Youtube* [online]. 8. 8. 2014 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=8OQnr6E02SM>. Kanál uživatele Warner Music Czech Republic.

Alexander Rybak – I don't believe in miracles (soundtrack of movie „Black Lightning“). In: *Youtube* [online]. 30. 11. 2009 [cit. 2017-3-25]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=gs3uZq8mAUU>. Kanál uživatele Andrada Ksy.

Arakain – Ztráty a nálezy.wmv. In: *Youtube* [online]. 15. 3. 2010 [cit. 2016-10-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=KRw-yzx7WBQ>. Kanál uživatele efkoable.

Gladiátor. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. ©2011 [cit. 2017-3-27]. Dostupné z <http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=gladi%C3%A1tor&sti=EMPTY&w here=hesla&hsubstr=no>.

Mánička (označení). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 11. 12. 2006, last modified on 10. 6. 2016 [cit. 2017-3-3]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%A1ni%C4%8Dka_\(ozna%C4%8Den%C3%AD\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%A1ni%C4%8Dka_(ozna%C4%8Den%C3%AD)).

Národní jazyk. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-3-8]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/N%C3%81RODN%C3%8D%20JAZYK>.

Personifikace. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-3-3]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/PERSONIFIKACE>.

Růže pro Algernon. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 11. 12. 2006, last modified on 30. 10. 2016 [cit. 2017-3-22]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/R%C5%AF%C5%BEE_pro_Algernon.

Rytmicita. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-3-3]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/RYTMICITA>.

Sysel obecný – *Citellus citellus*. *Příroda.cz* [online]. ©2004-2017 [cit. 2017-3-6]. Dostupné z: <http://www.priroda.cz/lexikon.php?detail=247>.

Témata bakalářských prací na rok 2015/2016. *Fakulta pedagogická Západočeské univerzity v Plzni [online]*. © 1991-2016 [cit. 2017-3-11]. Dostupné z: http://fpe.zcu.cz/export/sites/fpe/kcj/studium/temata_praci_bak/Bak15-16.pdf.

13. komnata: 13. komnata Aleše Brichty. TV, ČT 1, 10. 10. 2014 22:00. Dostupné také z: <https://www.youtube.com/watch?v=09wSBLYrzQE>

LITERATURA:

- BEČKA, Josef Václav. *Česká stylistika*. Praha: Academia, 1992. ISBN 80-200-00208.
- CVRČEK, Václav a kolektiv autorů. *Mluvnice současné češtiny 1: Jak se píše a jak se mluví*. Vyd. 2. Univerzita Karlova v Praze: Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2812-7.
- ČECHOVÁ, Marie, Miloš DOKULIL, Zdeněk HLAVSA, Josef HRBÁČEK a Zdeňka HRUŠKOVÁ. *Čeština – řeč a jazyk*. Vyd. 3. Praha: SPN, 2011. ISBN 978-80-7235-413-9.
- ČECHOVÁ, Marie, Marie Krčmová a Eva Minářová. *Současná stylistika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7106-961-4.
- ČECHOVÁ, Marie, Jan Chloupek, Marie Krčmová a Eva Minářová. *Současná česká stylistika*. Praha: ISV nakladatelství, 2003. ISBN 80-866-42-00-3.
- ČERMÁK, František. *Lexikon a sémantika*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-020-3.
- ČERMÁK, František. *Slovník české frazeologie a idiomatiky: Přirovnání*. Brno: LEDA, 2009. ISBN 978-80-7335-216-5.
- ČERMÁK, František. *Slovník české frazeologie a idiomatiky: Výrazy neslovesné*. Brno: LEDA, 2009. ISBN 978-80-7335-217-2.
- ČERMÁK, František. *Slovník české frazeologie a idiomatiky: Výrazy slovesné*. Brno: LEDA, 2009. ISBN 978-80-7335-218-9.
- ČERMÁK, František. *Slovník české frazeologie a idiomatiky: Výrazy větné*. Brno: LEDA, 2009. ISBN 978-80-7335-219-6.
- DOLEŽEL, Lubomír. *Narativní způsoby v české literatuře*. Praha: Český spisovatel, 1993. ISBN 80-202-0418-0.
- HAUSER, Přemysl. *Nauka o slovní zásobě*. Vyd. 2. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986. ISBN 14-357-86.
- HRABÁK, Josef. *Poetika*. Vyd. 2. Praha: Československý spisovatel, 1977. ISBN 22-027-77.
- HUBÁČEK, Jaroslav. K současnému stavu zkoumání sociolektů. In: Sborník Pedagogické fakulty Západočeské univerzity v Plzni. *Slang a argot*. Sborník přednášek z 8. konference o slangu a argotu konané v Plzni ve dnech 26.-27. února 2008. Plzeň: Pedagogická fakulta ZČU v Plzni, 2008. ISBN 978-80-7043-764-3.
- MUKAŘOVSKÝ, Jan. *Studie z poetiky*. Praha: Odeon, 1982. ISBN 01-092-82.

RESUMÉ

The bachelor work occupies with a lexical analysis of Aleš Brichta's lyrics. The key concepts which are necessary to know before the implementation the analysis are explained in the theoretical part of the work. The analysis that is used in the empirical part of the thesis is qualitative analysis. The theoretical part contains information about the life of Aleš Brichta and about the methodology of the work.

The analysis occupies primarily with evaluation of the vocabulary used in the lyrics which is classified to the corresponding structure of the Czech national language. Phrasal idioms and collocations which are present in the lyrics are being searched for. Then the use of poetic devices and the strophic composition of the analysed lyrics are studied. At the end the lyric's themes are explained. In the conclusion of this work the specifics of the author's work are presented.

PŘÍLOHY

Text 1: Dívka s perlami ve vlasech

S₁: Zas mě tu máš, nějak se mračíš,
vybledlej smích už ve dveřích.
S čelenkou z perel svatozář ztrácíš,
kolik se platí za vláčnej hřích?

R₁: No tak, lásko, co chceš mi říct?

Máš už perly, možná i víc.

Lásko, na co se ptáš?

Svíčku zhasínáš.

**R₂: Nemám, lásko, co bych ti dal,
chtělaš všechno, nebyl jsem král.**

Lásko, na co se ptáš?

Perly ve vlasech máš.

S₂: Tvý horký rty, víc radši ne,
nejsou už mý, nejsi má chére.
Něco snad chápu, to ne, to ne,
bolí to, hořím jak černej tér.

**R₃: No tak, lásko, kdo mi tě vzal,
komus dala tělo i duši?**

Lásko, na co je pláč,

když to skončit má?

**R₄: Vždyť už, lásko, svý perly máš,
tak proč padaj, měněj se v slzy?**

Lásko, na co je pláč?

Perly ve vlasech máš.

S₃: Chtěla jsi víc pro svoje touhy,
já, chudej princ, mám, jen co mám.
Co vlastně zbývá? Jen slzy pouhý,
ze svatebních zvonů, z nebeskejch bran.

**R₃: No tak, lásko, kdo mi tě vzal,
komus dala tělo i duši?**

Lásko, na co je pláč,

když to skončit má?

**R₄: Vždyť už, lásko, svý perly máš,
tak proč padaj, měněj se v slzy?**

Lásko, na co je pláč?
Perly ve vlasech máš.

R1: No tak, lásko, co chceš mi říct?
Máš už perly, možná i víc.
Lásko, na co se ptáš?
Svíčku zhasínáš.

R2: Nemám, lásko, co bych ti dal,
chtělaš všechno, nebyl jsem král.
Lásko, na co se ptáš?
Perly ve vlasech máš.

R3: No tak, lásko, kdo mi tě vzal,
komus dala tělo i duši?
Lásko, na co je pláč,
když to skončit má?

R4: Vždyť už, lásko, svy perly máš,
tak proč padaj, měněj se v slzy?
Lásko, na co je pláč?
Perly ve vlasech máš.

R1: No tak, lásko, co chceš mi říct?
Máš už perly, možná i víc.
Lásko, na co se ptáš?
Svíčku zhasínáš.

Text 2: Růže pro Algernon

S1: Mučena hladem,
skalpel v cizích rukou,
a potom bolest,
každý má podíl viny.
Mučena hladem,
mučena rukou
po níž mozek nežádá soucit
pro malou bílou myš.

S2: Malá kulatá očka
a v nich zoufalství,
čern strachu
i záblesk vědomí.
Malá kulatá očka
a tedy malé zoufalství,

jen jeden pokus a žádný příště
pro malou bílou myš.

S₃: Hebký kožíšek,
růžová ouška,
labyrint čeká,
ale náhle to nejde.
Hebký kožíšek,
hebká ouška,
jednotka smrti tak stejná pro nás
a malou Algernon.

S₄: Zpěv trávy,
chut' zralý pšenice
a východ slunce,
co jinde znamenal bezpečí.
Zpěv trávy,
zpěv zralý pšenice
a kytka růží na směšným hrobě
pro malou Algernon.

Růže pro Algernon,
růže pro Algernon,
růže pro Algernon,
růže pro Algernon.

Text 3: Výlet do bájí

**R₁: Pojd', uvidíš stěny začouzený,
pár stolů je loučí osvětlených.
Řev, chvástání, někdo na stole spí,
nádhernej výlet do bájí.**

**R₂: Noc končívá ranní kocovinou,
lesk pohárů plnejch medovinou.
Šenkýřka s úsměvem hosty vítá,
korbely nedopočítáš.**

S₁: Báje jsou plné potulných rytířů,
zbrojnošů víry, plášťů křižáckých.
Báje jsou plné zázračných šermířů
a šípů v cíli, terčů královských.

**R₃: Na nitkách dějin se schází,
postavy dávných hrdinů.**

**Čas po nich prachem jen hází,
nechce je tvořit zpět ze stínů,
když už padli.**

S₂: Báje jsou plné zlotřilých mordýřů,
co jednou skončí katovou sekerou.
Báje jsou plné hospod a šenkýřů,
kde panští kočí se o čest poperou.

**R₃: Na nitkách dějin se schází,
postavy dávných hrdinů.
Čas po nich prachem jen hází,
nechce je tvořit zpět ze stínů,
když už padli.**

**R₁: Pojd', uvidíš stěny začouzený,
pár stolů je loučí osvětlených.
Řev, chvástání, někdo na stole spí,
nádhernej výlet do bájí.**

**R₂: Noc končí ránní kocovinou,
lesk pohárů plnejch medovinou.
Šenkýřka s úsměvem hosty vítá,
korbely nedopočítáš.**

**R₁: Pojd', uvidíš stěny začouzený,
pár stolů je loučí osvětlených.
Řev, chvástání, někdo na stole spí,
nádhernej výlet do bájí.**

**R₂: Noc končí ránní kocovinou,
lesk pohárů plnejch medovinou.
Šenkýřka s úsměvem hosty vítá,
korbely nedopočítáš.**

**R₁: Pojd', uvidíš stěny začouzený,
pár stolů je loučí osvětlených.
Řev, chvástání, někdo na stole spí,
nádhernej výlet do bájí.**

Text 4: Díky za každý den

S₁: Samý býlí myši
čekaj na mě v plyši,
zůstat pár dnů v lihu

- to vážně nemá chybu.
Voda – vzácněj host
a bylo jí už dost.
Proč to stále znova,
musim vopakovat?

**R1: Dobře nechám toho jednou,
pro mě už se nenalejvá.**

S₂: Někdo má hospodu
a všichni českou sodu.
Někdo kouká spatra
na moje tvrdý játra.
S partou dál to valim,
vobčas se i svalim,
sbírám pivní tácky
a chodníkový facky.

**R1: Dobře nechám toho jednou,
pro mě už se nenalejvá.**

**R1: Dobře nechám toho jednou,
pro mě už se nenalejvá.
Jak matně tuším.**

**R2: Díky za každěj den,
vrchní ten je divnej, ale pivo jako křen.
Konce budou špatný,
je to málo platný,
stejně řeknu: „Bylo to fajn.“**

S₃: Číšník vůbec nestíhá,
narážet vodbíhá.
Parták svátek slavil,
do mísy pak zdravil.
Velký sázky padaj,
u karet se hádaj,
tak si dejte pohov,
tohle je můj domov.

**R1: Dobře nechám toho jednou,
pro mě už se nenalejvá.**

**R1: Dobře nechám toho jednou,
pro mě už se nenalejvá.
Jak matně tuším.**

**R2: Díky za každý den,
vrchní ten je divnej, ale pivo jako křen.
Konce budou špatný,
je to málo platný,
stejně řeknu: „Bylo to fajn.“**

**R2: Díky za každý den,
vrchní ten je divnej, ale pivo jako křen.
Konce budou špatný,
je to málo platný,
stejně řeknu: „Bylo to fajn.“**

**R2: Díky za každý den,
vrchní ten je divnej, ale pivo jako křen.
Konce budou špatný,
je to málo platný,
stejně řeknu: „Bylo to fajn.“**

Text 5: Jsem prý blázen jen

S₁: Stojím v dešti, v očích pláč,
mé neštěstí je jméno láska má.
Život klížím, nemám pevný bod,
pode mnou propast temná, není přes ní most.

**R: Jsem prý blázen jen,
jsem prý blázen jen,
jsem prý blázen jen,
má-li být po tvém.**

S₂: Kdo se blázen zdá mou vinou,
tím vším je láska má.
Hvězdy blednou, vstává dům,
já tu smutně stojím za vzor básníkům.

**R: Jsem prý blázen jen,
jsem prý blázen jen,
jsem prý blázen jen,
má-li být po tvém.**

**R: Jsem prý blázen jen,
jsem prý blázen jen,
jsem prý blázen jen,
má-li být po tvém.**

S₃: Kdo se blázen zdá mou vinou,
tím vším je láska má.

Marně bloumám, marně sním,
marně prosím ráno, které k tobě smí.

**R: Jsem prý blázen jen,
jsem prý blázen jen,
jsem prý blázen jen,
má-li být po tvém.**

**R: Jsem prý blázen jen,
jsem prý blázen jen,
jsem prý blázen jen,
má-li být po tvém.**

**R: Jsem prý blázen jen,
jsem prý blázen jen,
jsem prý blázen jen,
má-li být po tvém.**

**R: Jsem prý blázen jen,
jsem prý blázen jen,
jsem prý blázen jen,
má-li být po tvém.**

Text 6: Lidi jsou lidi

S₁: Lidi jsou lidi,
každej se vidí
jedinej svatej z nás.
Jak se tak ženou,
tak zapomenou
i na záchrannej pás.

**R: Před oltář si tě odvedou,
věčnou lásku ti naslibujou,
žárlí tak, jak to dovedou,
až se s tím trochu vytahujou.
Nejsou zlý, když tě podvedou,
potom svý chyby obhajujou,
poprvé, když to provedou,
podruhý, když se zamilujou.**

S₂: Lidi jsou lidi,
pročpak se stydí
žít trochu v normálu.

V zrcadle času
hledaj jen krásu
a tý je pomálu.

**R: Před oltář si tě odvedou,
věčnou lásku ti naslibujou,
žárlí tak, jak to dovedou,
až se s tím trochu vytahujou.
Nejsou zlý, když tě podvedou,
potom svý chyby obhajujou,
poprvé, když to provedou,
podruhý, když se zamilujou.**

**R: Před oltář si tě odvedou,
věčnou lásku ti naslibujou,
žárlí tak, jak to dovedou,
až se s tím trochu vytahujou.
Nejsou zlý, když tě podvedou,
potom svý chyby obhajujou,
poprvé, když to provedou,
podruhý, když se zamilujou.**

**R: Před oltář si tě odvedou,
věčnou lásku ti naslibujou,
žárlí tak, jak to dovedou,
až se s tím trochu vytahujou.
Nejsou zlý, když tě podvedou,
potom svý chyby obhajujou,
poprvé, když to provedou,
podruhý, když se zamilujou.**

Text 7: Jednou to pochopíš

S₁: Mám podivnej strach,
když tě vidím se smutkem v očích.
Mráček výčitky v nich,
jako bych to zavinil já.

S₂: Tvý slzy jsou bič,
já se stydím a nevím, jak začít.
Úkol vysvětlit mám,
proč už s mámou nebudem dál.

**R1: Víš, někdy jsou dva dlouho spolu,
až se to zlomí.
Něco v nich odumírá, jednou to pochopíš.
Víš, někdy jsou dva málo i moc,
až se to zlomí.
Srdce si nevybírání, jednou to pochopíš.**

**R2: Když už z lásky nezbyde nic,
starý zrady a lži ještě bolí.
Musíš říct, chyb bylo víc
a mít odvahu přiznat ty svý.**

**R3: Když už z lásky nezbyde nic,
někde jinde se srdce zas spojí.
Zbudou vzpomínky, možná nic víc,
ať jsou hezký a nejenom zlý.**

S3: Mám podivnej strach,
přece nemůžeš za to, co končí.
Za jizvu na duši tvý
jako bych snad mohl jen já.

S4: Tvý slzy jsou bič,
já se v nich teď začínám topit.
My tě rádi budeme mít,
i když s mámou nebudem dál.

**R1: Víš, někdy jsou dva dlouho spolu,
až se to zlomí.
Něco v nich odumírá, jednou to pochopíš.
Víš, někdy jsou dva málo i moc,
až se to zlomí.
Srdce si nevybírání, jednou to pochopíš.**

**R2: Když už z lásky nezbyde nic,
starý zrady a lži ještě bolí.
Musíš říct, chyb bylo víc
a mít odvahu přiznat ty svý.**

**R3: Když už z lásky nezbyde nic,
někde jinde se srdce zas spojí.
Zbudou vzpomínky, možná nic víc,
ať jsou hezký a nejenom zlý.**

Text 8: Zemřít je nepovinný

S₁: Po bitvě nad ránem je hlína krvavá,
dávno jsem přestal snít, hlava je bolavá,
zkoušel jsem špínu smýt, voda byla nečistá.

S₂: Pak přišel satanáš, povídá vojáku:
„Zvedni tu hlavu výš, koukni se do mraků,
tam někde uvidíš, co ti osud nachystá.“

**R₁: Nepovinný, zemřít je nepovinný,
klidně budu dál pít ty svoje lihoviny.
Nepovinný, zemřít je nepovinný,
tak jsem tu dál.**

**R₁: Nepovinný, zemřít je nepovinný,
klidně budu dál pít ty svoje lihoviny.
Nepovinný, zemřít je nepovinný,
tak jsem tu dál.**

S₃: To, že sem naživu, hned zkoušel využít,
jako bych za to moh, že žiju a chci žít,
moc si tím nepomoh, když začal svojí smlouvu psát.

S₄: Tady to podepiš, prosil a pokoušel,
tak jsem mu radu dal, aby to nezkoušel,
pozval mě na pivo a já se tomu začal smát.

**R₁: Nepovinný, zemřít je nepovinný,
klidně budu dál pít ty svoje lihoviny.
Nepovinný, zemřít je nepovinný,
tak jsem tu dál.**

**R₁: Nepovinný, zemřít je nepovinný,
klidně budu dál pít ty svoje lihoviny.
Nepovinný, zemřít je nepovinný,
tak jsem tu dál.**

**R₂: Já nevěřím v nebe a nevěřím v peklo,
ty mě nezajímáš ani andělé.
Zkus si dojít za tím, kdo se bojí,
kdo je u zpovědi v neděli v kostele.**

**R₂: Já nevěřím v nebe a nevěřím v peklo,
ty mě nezajímáš ani andělé.
Zkus si dojít za tím, kdo se bojí,
kdo je u zpovědi v neděli v kostele.**

S₅: Pili jsme den a noc, ta byla veselá,
chytal se za rohy, že se to nedělá,
zved jsem ho na nohy, sbalil si papíry a šel.

S₆: Takže si žiju dál a věc to dobrá je,
vod pekla na sever a na jih vod ráje,
neskáču na povel a dělám všechno, co bych chtěl.

**R₁: Nepovinný, zemřít je nepovinný,
klidně budu dál pít ty svoje lihoviny.
Nepovinný, zemřít je nepovinný,
tak jsem tu dál.**

**R₁: Nepovinný, zemřít je nepovinný,
klidně budu dál pít ty svoje lihoviny.
Nepovinný, zemřít je nepovinný,
tak jsem tu dál.**

Tak jsem tu dál,
tak jsem tu dál,
tak jsem tu dál,
tak jsem tu dál,
tak jsem tu dál,
tak jsem tu dál,
tak jsem tu dál,
tak jsem tu dál,
tak jsem tu dál.

Text 9: Když po tobě jdou

S₁: Jen koukej platit
a hlídat, abys nezapomněl.
Pokutu ztratit
– to radši by si vrahem bejt měl.

**R₁: Přijde exekutor,
horší než inkvizitor,
můžeš bejt gladiátor,
vypne ti radiátor.
Pro pár korun
vydanej protokolům,
zbyde jen pocit,
že jsi prašivej pes.
Když po tobě jdou,
když po tobě jdou.**

S₂: Za dluh tři roky
a v zadku broky pro úroky.
Stát – velkej sysel,
no to bys vážně radši visel.

**R₁: Přijde exekutor,
horší než inkvizitor,
můžeš bejt gladiátor,
vypne ti radiátor.
Pro pár korun
vydanej protokolům,
zbyde jen pocit,
že jsi prašivej pes.
Když po tobě jdou,
když po tobě jdou.**

S₃: Nahoře kradou všichni ruku v ruce,
jsme děti sametový revoluce.
Nahoře kradou všichni ruku v ruce,
jsme děti sametový revoluce.
Za trest.

S₄: Jen koukej platit
a hlídat, abys nezapomněl.
Pokutu ztratit
– to radši by si vrahem bejt měl.

**R₁: Přijde exekutor,
horší než inkvizitor,
můžeš bejt gladiátor,
vypne ti radiátor.
Pro pár korun
vydanej protokolům,
zbyde jen pocit,
že jsi prašivej pes.
Když po tobě jdou,
když po tobě jdou.**

**R₂: Když po tobě jdou,
když po tobě jdou,
když po tobě jdou,
když po tobě jdou.
Když po tobě jdou,
když po tobě jdou,**

**když po tobě jdou,
když po tobě jdou.**

Text 10: Peklo už čeká

S₁: Viděl jsem nebe, bylo tam zima,
jen modrá s bílou, zapnutý klima.
Viděl jsem nebe a dost mě štvalo,
že bych měl zůstat, snad natrvalo.

S₂: Tomuhle nebi chybí to hlavní,
koho maj zlákat andělé bezpohlavní?
Tomuhle nebi vyhnout se musím,
jak já to vidím, tak konkurenci zkusím.

**R₁: Počkám až přijede výtah
a stisknu tlačítko se směrem dolů.
Počkám, až přijede výtah,
znovu se sejdem, budeme spolu.**

**R₂: Peklo už čeká,
tak proč se lekáš?
Nebi se vysmějem,
ať nedělá si naděje.**

**R₃: Peklo už čeká,
tak proč se lekáš?
Čerti jsou trochu napitý
tak jako já i ty.**

S₃: Satan mě vítal, tohle je peklo,
měl pěkný hadry, dost mu to seklo.
Satan mě vítal, sám na mě čekal
a všude kolem duněl jen metal.

S₄: V tomhletom pekle, na to dám hlavu,
nebude nouze starat se o zábavu.
V tomhletom pekle sejdou se rádi,
jak já to vidím, všichni mí kamarádi.

**R₁: Počkám až přijede výtah
a stisknu tlačítko se směrem dolů.
Počkám, až přijede výtah,
znovu se sejdem, budeme spolu.**

**R2: Peklo už čeká,
tak proč se lekáš?
Nebi se vysmějem,
ať nedělá si naděje.**

**R3: Peklo už čeká,
tak proč se lekáš?
Čerti jsou trochu napitý
tak jako já i ty.**

**R2: Peklo už čeká,
tak proč se lekáš?
Nebi se vysmějem,
ať nedělá si naděje.**

**R3: Peklo už čeká,
tak proč se lekáš?
Čerti jsou trochu napitý
tak jako já i ty.**

**R2: Peklo už čeká,
tak proč se lekáš?
Nebi se vysmějem,
ať nedělá si naděje.**

**R3: Peklo už čeká,
tak proč se lekáš?
Čerti jsou trochu napitý
tak jako já i ty.**

Text 11: Ztráty a nálezy

S₁: Kolikrát potkáš svý starý nápady,
sny, co jsi ztratil, a lidi, cos znal.
Proč se ohlížíš, nedbáš svý zásady?
Co bylo, bylo, vždyť život jde dál.

S₂: Stále si hýčkáš svý ztráty a nálezy,
sám občas nevíš, kdo zaplní sál.
Co stojí potlesk a zda na něm záleží,
co z něho zbyde a přetrvá dál.

**R: To, co bylo, nechává stopy nečekaný,
to, co bylo, nedá spát – chtěný i nevítaný,**

**to, co bylo, odchází, vrací se znenadání,
to, co bylo, nezmizí, máš to spočítaný.**

S₃: Pro trochu peněz, slávy a úsměvů,
jednou se ohneš, už nenarovnáš.
Nejsi sám sebou při vstupu na scénu,
jak tohle smazat se zbytečně ptáš.

**R: To, co bylo, nechává stopy nečekaný,
to, co bylo, nedá spát – chtěný i nevítaný,
to, co bylo, odchází, vrací se znenadání,
to, co bylo, nezmizí, máš to spočítaný.**

**R: To, co bylo, nechává stopy nečekaný,
to, co bylo, nedá spát – chtěný i nevítaný,
to, co bylo, odchází, vrací se znenadání,
to, co bylo, nezmizí, máš to spočítaný.**

To co bylo...

Text 12: Lásky jedny plavovlásky

S₁: Tomu, na co vzpomínáš,
se nikdo nediví,
Ráno světla zhasíná
a my jsme opilí.

S₂: Kolik bylo zázraků
nespočtem ani my.
Když slunce padá z oblaků,
to my ho shodili.

**R₁: Smutný dny, kdy něco bolí,
oheň co tě popálí.
Smutný sny ti nedovolí,
jen se dívat z povzdálí.
A vrátit zpátky k mrakům.**

S₃: Kolik slzí stékává
na křídla složený,
anděl s ďáblem potkává
a vstoupí do ženy.

**R₁: Smutný dny, kdy něco bolí,
oheň, co tě popálí.**

**R2: Lásky jedný plavovlásky
a řasy dlouhý blond'atý krásky.
Lásky jedný plavovlásky
a její touhy, než přijdou vrásky.**

**R1: Smutný sny ti nedovolí
jen se dívat zpovzdálí.**

**R2: Lásky jedný plavovlásky
a řasy dlouhý blond'atý krásky.
Lásky jedný plavovlásky
a její touhy, než přijdou vrásky.**

**R2: Lásky jedný plavovlásky
a řasy dlouhý blond'atý krásky.
Lásky jedný plavovlásky
a její touhy, než přijdou vrásky.**

**R2: Lásky jedný plavovlásky
v rohu se choulí, už přišly vrásky.**

Text 13: A ty sis ostříhala vlasy

S1: Šedivej déšť a šedivě dnes svítá,
proč se divíš, že nechce se ti vstát.
Šedivý sny, čím se bavit a co vítat,
nic tě nepotěší, radši zůstaneš spát.

**R1: Je to na usnutí, řekni, co se s náma děje.
Kam se ztratily sny, kam šlo to hezký v nás?
Láska k nakousnutí pláče v kapkách beznaděje,
kdo těm slzám v moři hodí záchrannej pás.**

S2: Asi už to hoří, mám z toho divnej pocit,
sedm trpaslíků nechá Sněhurku spát.
Kdo je ten princ, co tě polibkem měl vzbudit?
Slova ubližují, prej jsem tě neměl rád.

**R1: Je to na usnutí, řekni, co se s náma děje.
Kam se ztratily sny, kam šlo to hezký v nás?
Láska k nakousnutí pláče v kapkách beznaděje,
kdo těm slzám v moři hodí záchrannej pás.**

**R2: Vyhasnul žár, tak s tím pojd'me něco dělat.
Jsme ještě pár, co o sobě nechá zdát si?**

**Vymysli, jak něco vrátit, jak to nevzdat,
padnout do náručí – a ty sis ostříhala vlasy.**

S₃: Šedivej déšť a šedivě dnes svítá,
proč se divíš, že nechce se ti vstát.
Šedivý sny, čím se bavit a co vítat.
Nic tě nepotěší, radši zůstaneš spát.

**R₁: Je to na usnutí, řekni, co se s náma děje.
Kam se ztratily sny, kam šlo to hezký v nás?
Láska k nakousnutí pláče v kapkách beznaděje,
kdo těm slzám v moři hodí záchrannej pás.**

**R₂: Vyhasnul žár, tak s tím pojd'me něco dělat.
Jsme ještě pár, co o sobě nechá zdát si?
Vymysli, jak něco vrátit, jak to nevzdat,
padnout do náručí – a ty sis ostříhala vlasy.**

**R₂: Vyhasnul žár, tak s tím pojd'me něco dělat.
Jsme ještě pár, co o sobě nechá zdát si?
Vymysli, jak něco vrátit, jak to nevzdat,
padnout do náručí – a ty sis ostříhala vlasy.**

**R₂: Vyhasnul žár, tak s tím pojd'me něco dělat.
Jsme ještě pár, co o sobě nechá zdát si?
Vymysli, jak něco vrátit, jak to nevzdat,
padnout do náručí – a ty sis ostříhala vlasy.**

Text 14: Papírovej drak

S₁: Letí svět, slova s ničím moc nehnu,
jen měkký tlapky ťapou na chodník.
Koukám zpět na svou krev neposednou,
co vypoví věta na pomník.

**R₁: O co mi šlo a k čemu všechno bylo?
Rozdávám pocity anebo jen sním?
Zbytečný heslo, který nic tu nezměnilo,
poukázka na city jimž nerozumím.**

**R₂: Jsem jako papírovej drak,
jen si tak lítám a nevím ani jak.
Jsem jako papírovej drak,
zase v tom lítám jako už tolikrát.**

S₂: Pospíchám, ze tmy výkřiky blednou,
jen měkký tlapky ťapou na chodník.
Odmítám stát se pečetí sedmou,
andílkem někde na pomník.

**R₁: O co mi šlo a k čemu všechno bylo?
Rozdávám pocity anebo jen sním?
Zbytečný heslo, který nic tu nezměnilo,
poukázka na city jimž nerozumím.**

**R₂: Jsem jako papírovej drak,
jen si tak lítám a nevim ani jak.
Jsem jako papírovej drak,
zase v tom lítám jako už tolikrát.**

**R₂: Jsem jako papírovej drak,
jen si tak lítám a nevim ani jak.
Jsem jako papírovej drak,
zase v tom lítám jako už tolikrát.**

**R₂: Jsem jako papírovej drak,
jen si tak lítám a nevim ani jak.
Jsem jako papírovej drak,
zase v tom lítám jako už tolikrát.**

**R₂: Jsem jako papírovej drak,
jen si tak lítám a nevim ani jak.
Jsem jako papírovej drak,
zase v tom lítám jako už tolikrát.**

**R₂: Jsem jako papírovej drak,
jen si tak lítám a nevim ani jak.
Jsem jako papírovej drak,
zase v tom lítám jako už tolikrát.**

Text 15: Superhero

S₁: Nebe říká nám, že smíme, jak se zdá.
Nebe říká nám, kdo jiný nežli já.
Večer náznaků a láska z oblaků,
už tvou vůni cítím, už se tě dotýkám.

**R: Až uvěříš zázrakům,
poletíme spolu do mraků
a já budu tvůj superhero.**

**R: Až uvěříš zázrakům,
poletíme spolu do mraků
a já budu tvůj superhero.**

S₂: Kolik vábení se vejde do tvých snů?
Ve svém blouznění se dotýkám tvých rtů.
Duše tvá je neznalá,
naše láska nezralá,
jestli se to smí,
ztratím srdce svý,
jsi víra má.

**R: Až uvěříš zázrakům,
poletíme spolu do mraků
a já budu tvůj superhero.**

**R: Až uvěříš zázrakům,
poletíme spolu do mraků
a já budu tvůj superhero.**

**R: Až uvěříš zázrakům,
poletíme spolu do mraků
a já budu tvůj superhero.**

**R: Až uvěříš zázrakům,
poletíme spolu do mraků
a já budu tvůj superhero.**

Text 16: Páteční půlnoc

**R₁: Přípravnej drink vítá páteční půlnoc
to bude zas řady panáků průvod.
Zbytečný sny zahálí a hloupě zevlujou,
už to vim, dneska nejde se spát.**

S₁: Jsou bledý, jsou šedý,
nápadly rozředí,
kde všude byly myšlenky černobílý
a co se jim zdařilo?

S₂: Jsou samy, rozdaný,
pár karet na hraní,
co v hlavě zbylo se radši zakuklilo
a významu pozbylo.

**R2: Myšlenky na nároží,
hrozí ti svými noži,
tak radši vypni hlavu
a myslí na zábavu,
vždyť tenhle svět
sám ti jí neumí dát.**

**R1: Přípravnej drink vítá páteční půlnoc
to bude zas řady panáků průvod.
Zbytečný sny zahálí a hloupě zevlujou,
už to vim, dneska nejde se spát.**

S3: Svět bere, zastele,
do prázdný postele.
Nic se nestalo, nic nezůstalo,
pamatuješ si málo.

S4: Dvě hlavy, zlý stavy,
z následků obavy,
bujný oslavy, chvíle zábavy,
dáváš to bez přípravy.

**R2: Myšlenky na nároží,
hrozí ti svými noži,
tak radši vypni hlavu
a myslí na zábavu,
vždyť tenhle svět
sám ti jí neumí dát.**

**R1: Přípravnej drink vítá páteční půlnoc
to bude zas řady panáků průvod.
Zbytečný sny zahálí a hloupě zevlujou,
už to vim, dneska nejde se spát.**

**R1: Přípravnej drink vítá páteční půlnoc
to bude zas řady panáků průvod.
Zbytečný sny zahálí a hloupě zevlujou,
už to vim, dneska nejde se spát.**

**R1: Přípravnej drink vítá páteční půlnoc
to bude zas řady panáků průvod.
Zbytečný sny zahálí a hloupě zevlujou,
už to vim, dneska nejde se spát.**

**R1: Přípravnej drink vítá páteční půlnoc
to bude zas řady panáků průvod.**

**Zbytečný sny zahálí a hloupě zevlujou,
už to vim, dneska nejde se spát.**

**R₁: Přípravnej drink vítá páteční půlnoc
to bude zas řady panáků průvod.**

**Zbytečný sny zahálí a hloupě zevlujou,
už to vim, dneska nejde se spát.**